İŞKUR

2019

TUNCELİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2019 YILI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

TUNCELİ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

TUNCELİ İLİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

Yazar

Çetin ÖZGÜL

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Fikirlerin, kültürlerin, ürünlerin ve dünya görüşlerinin alışverişinden doğan bütünleşme sürecine girdiğimiz bu dönemde insanların işgücü piyasasında var olmasını sağlamak için yeni istihdam alanları yaratmak, çeşitli politikalar, projeler üretmek her ülkenin temel öncelikleri arasındadır. Ülkemizde de işgücü piyasası ile ilgili bir çalışma yürütüldüğünde odak noktamızın da öncelikli olarak bu çerçevede oluşturulması önem arz etmektedir.

İlimiz özelinde her ne kadar işsizlik rakamları ülke genelinin altında ise de bireylerin mutluluğu refahı ve çalışma arzusu olmazsa olmazlarımızdandır. Bu kapsamda yürüttüğümüz yerelde istihdamın desteklenmesi çalışmaları kısa sürede meyvesini vermiş ilimiz kadın istihdamında, engelli istihdamında ve genel istihdamda ülke genelinde 81 il arasında oransal olarak ilk sıralarda yer almıştır. Yerelde yapılan bu çalışmalarla işsizlikle mücadelede genel politikaların yerel politikalarla desteklenmesi ilimizdeki işgücü piyasasında istihdam artışına yol açarak işsizlikle mücadelede olumlu bir ivme kazanılmasına neden olmuştur.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla Tunceli İli İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporun oluşturulması adına gösterdikleri özverili çalışmalar nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü İş ve Meslek Danışmanlarına, çalışma kapsamında işyeri bilgi formlarını titiz bir şekilde yanıtlayıp görüş bildiren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Tunceli İşgücü Piyasası Araştırması analiz çalışmasının ülkemiz, ilimiz ve tüm ilgililer için faydalı olmasını temenni ediyorum.

Tuncay SONEL
Tunceli Valisi

ÖNSÖZ

İşgücü piyasasının, mesleklerin, çağın gereklerine göre yeniden şekillendiği günümüzde ihtiyaç duyulan insan kaynağının doğru bir biçimde yetiştirilmesi ve piyasada karşılığını bulabilmesi için çeşitli politikalar üretilmekte ve araştırmalar yapılmaktadır. İş hayatında bireyi yakından ilgilendiren çalışma kültürünün oluşturulması, çalışma hayatının zorluklarıyla başa çıkılması, çalışma arzusunun edinilmesi gibi becerilerin kazandırılması için çok çeşitli projeler ortaya konmaktadır.

Bu bağlamda Kurumumuzun ilimizde yapmış olduğu İşgücü Piyasası araştırmasının sonuçlarını doğru değerlendirilerek yerel düzeyde istihdama yön vereceğine inanıyorum. Bu raporla önümüzdeki İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurullarında alacağımız kararlarda, özellikle Mesleki Eğitim Kursları ve diğer programlarımızda belirleyici etkiye sahip olacaktır.

Bu araştırmada ziyaret edilen işverenler Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile bazı büyük illerde örneklem diğer illerde ise tam sayım olmak üzere belirlenmiştir. 2019 yılı Nisan-Mayıs döneminde Tunceli' de 10+ istihdamlı 118 işletmeye İş ve Meslek Danışmanlarımızca ziyaret gerçekleştirilerek veri derlenmiştir.

İşgücü Piyasası araştırmasının çalışma hayatının içerisinde yer alan bütün paydaşlara ve ilimize hayırlı olmasını diliyorum.

Özdemir AKTAŞ
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ i
TABLOLAR LİSTESİ iii
ŞEKİLLER LİSTESİ iv
KISALTMALAR v
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 3
BİRİNCİ BÖLÜM 4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 4
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Açık İşler 4
İşe Yerleştirmeler 5
Kayıtlı İşsiz 6
Aktif İşgücü Programları 8
İşsizlik Ödeneği 11
İKİNCİ BÖLÜM 13
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 15
Mevcut İstihdam 25
AÇIK İŞLER 28
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 37
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 43
SONUÇ 49
EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 52

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018) 5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018) 6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 8
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 9
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 9
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 10
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 11
Tablo 8: İşletmelerin Sektörel Dağılımı 15
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri 20
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize göre dağılımı 23
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar 24
Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 25
Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 26
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 27
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmei Oranı 29
Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 34
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı 34
Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 35
Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 36
Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 37
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 39
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 41
Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 43
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 44
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 45
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 45
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 46

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018) 4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)..... 5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018) 7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018) 11
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı 16
Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı 17
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu..... 17
Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu..... 18
Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı..... 19
Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu 20
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (yüzde) 21
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (yüzde)..... 21
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı 22
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri..... 24
Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı..... 27
Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı 28
Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi..... 30
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 31
Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 31
Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu 32
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı..... 33
Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 40
Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı..... 42
Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı..... 47
Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi 48

KISALTMALAR

İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması ile açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu rapor, Tunceli İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 118 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 10 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde 18 sektörde tam sayım yapılmıştır. Tunceli ilinde 10+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı bin 943 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise bin 305 çalışan erkeklerden, 638 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Tunceli ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Hizmet ve Satış Elemanlarıdır.

Tunceli ilinde açık iş oranı yüzde 5,3 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,7 olup, Tunceli ili açık iş oranı bakımından 3,6 puanlık farkla Türkiye ortalamasının üstündedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 17 ile İmalat sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 47 kişilik açık iş mevcuttur. Tunceli ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir. İl genelinde açık işlerin yüzde 87,7'si için herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir.

Tunceli ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Tunceli ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleğinin yer aldığı

görülmektedir. Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 18,6'sı istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Tunceli ilinde işverenlerin yüzde 14,8'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 3,7 iken bu oran Tunceli ilinde yüzde 4,3'tür.

Tunceli ilinde işverenler, istihdama en fazla katkı sağlayan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu belirtmiştir. Ayrıca İşverenlerin yüzde 70,4'ü, İŞKUR'un Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği konusunda desteklemesini istemektedir.

İşverenlerin yüzde 15,7'si teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 27'si ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. Sektörel açıdan bakıldığında ise; Tunceli ilinde İmalat, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde işverenlerin teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla Tunceli İli İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Bu çalışma Tunceli işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevucut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Tunceli İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde tesis etmek, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2019 yılı için Tunceli ilinde 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Tunceli ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018)

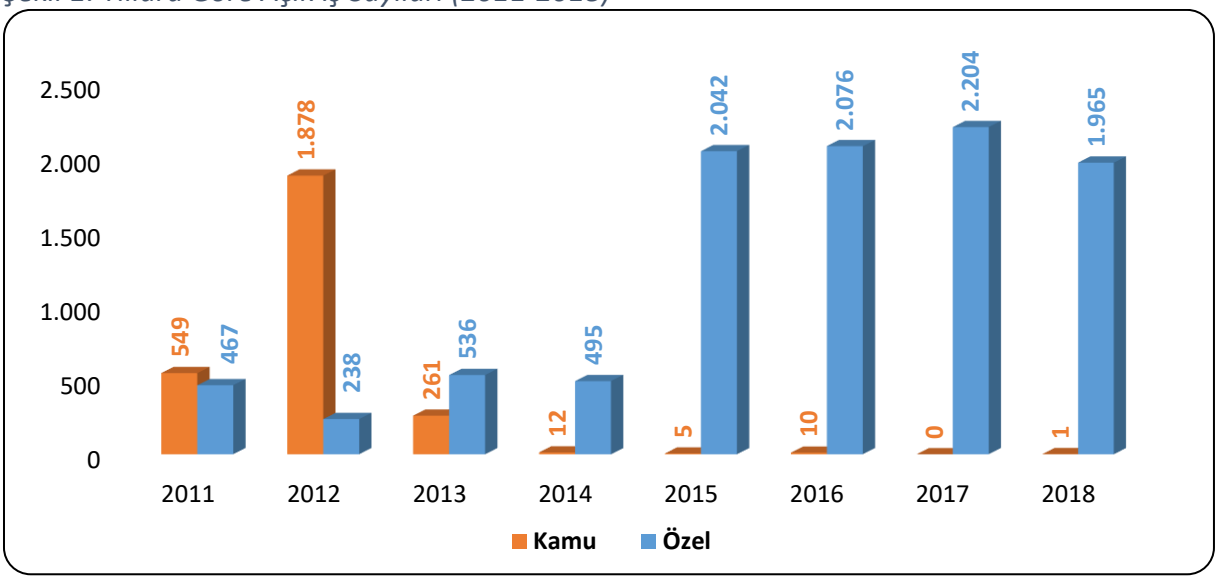

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında bin 16 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2018 yılına gelindiğinde bin 966 kişiye yükselmiştir. 2013 yılından itibaren 2017 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2017 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 5,7 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2013 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018)

Meslek	Açık İş Sayısı
Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	654
Beden İşçisi (Genel)	372
Beden İşçisi (İnşaat)	223
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	100
Elektrik Tesis İşletme Bakım İşçisi	50
Garson (Servis Elemanı)	47
Reyon Görevlisi	41
Büro Memuru (Genel)	33
Sekreter	22
Aşçı Yardımcısı	22

Kaynak: İŞKUR

Tunceli ilinde 2018 yılında bin 966 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 654 açık iş ile Kadın Giyim Modelist Yardımcısı mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 33,3 'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (İnşaat) meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2018 yılında yıllık bazda 2 milyon 394 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)

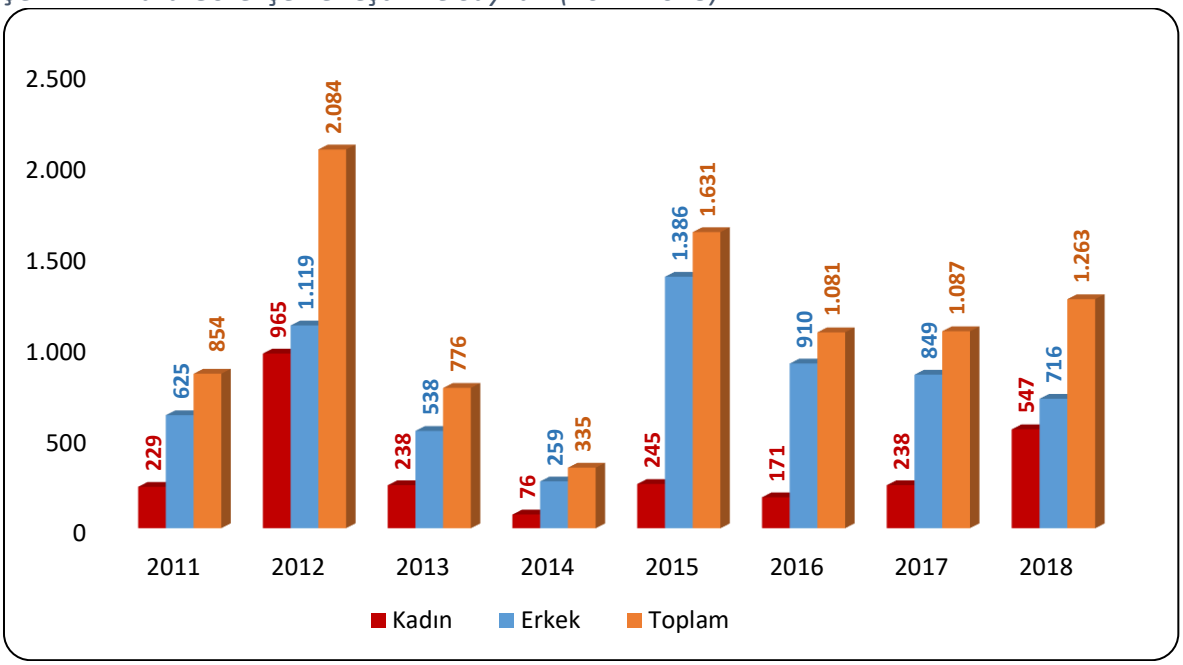

Kaynak: İŞKUR

2011 yılındaki işe yerleştirme sayısı 854 olan Tunceli ilinde işe yerleştirilenlerin 625'i erkek, geri kalan 229 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2012 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 2 bin 84 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2018 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 43,3'ü kadınlardan oluşmuştur. İşe yerleştirilen kadın sayısı 2018 yılında 547 kişi olmuştur.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonskiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	53	351	404
Beden İşçisi (Genel)	253	26	279
Beden İşçisi (İnşaat)	187	0	187
Reyon Görevlisi	12	24	36
Garson (Servis Elemanı)	19	13	32
Büro Memuru (Genel)	12	14	26
Aşçı Yardımcısı	7	15	22
Satış Danışmanı / Uzmanı	7	10	17
Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı	5	11	16
Yemekhane Servis İşçisi	6	10	16

Kaynak: İŞKUR

Tunceli ilinde 404 kişilik işe yerleştirmeyle Kadın Giyim Modelist Yardımcısı mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının yüzde 32'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (İnşaat) meslekleri takip etmektedir. Erkekler en çok Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (İnşaat) mesleklerinde işe yerleştirilirken, kadınlar ise en çok Kadın Giyim Modelist Yardımcısı mesleğinde işe yerleştirilmiştir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018)

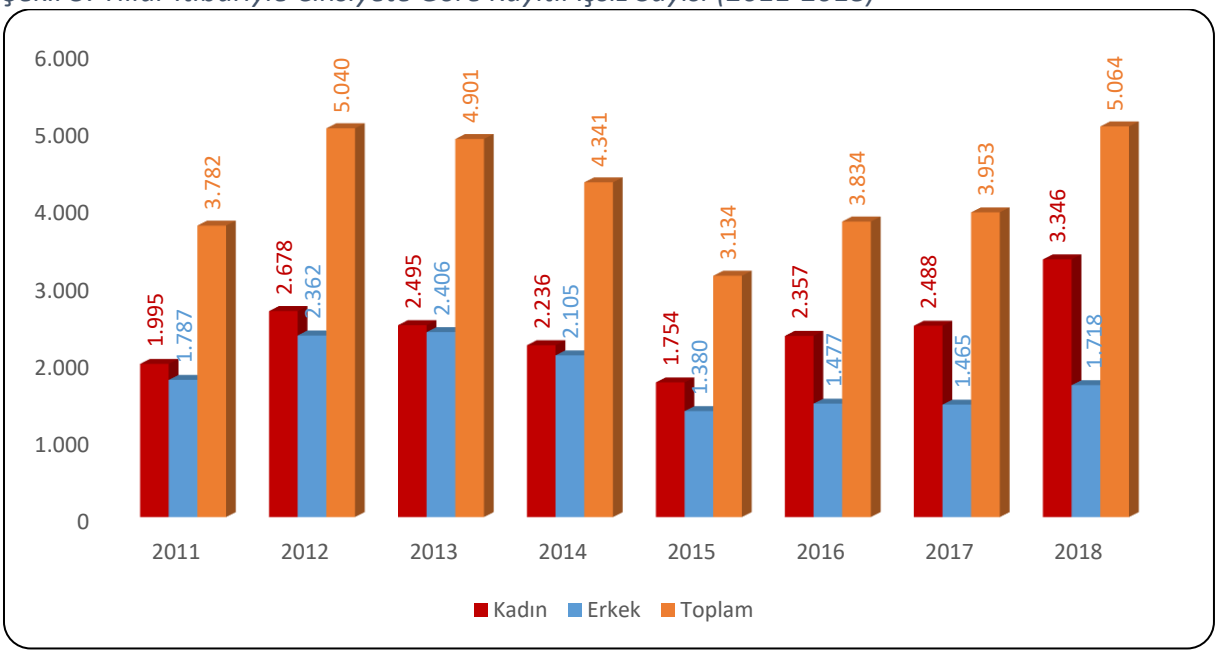

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında Tunceli ilinde İŞKUR'a kayıtlı 3 bin 782 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların bin 787'si erkek, bin 995'i ise kadınlardan oluşmaktadır. 2018 yılında ise toplam 5 bin 64 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. 2012 yılından sonra genel anlamda toplam kayıtlı işsiz sayısı azalış göstermesine karşın 2018 yılında ise tekrardan bir artış eğilimi olduğu dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta, İŞKUR'a kayıtlı kadınların sayısının dalgalı seyrettiği görülmektedir. 2011 yılında Tunceli'da bin 995 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2018 yılında yüzde 59 artış göstererek 3 bin 346'ya yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Tunceli ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 10 mesleğin başında Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Tunceli ilinde Kuruma kayıtlı 2 bin 243 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Tunceli ilindeki toplam kayıtlı

işsiz sayısının yüzde 44,3'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Temizlik) ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde en çok Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi, Büro Memuru (Genel), Beden İşçisi (Temizlik), Büro İşçisi gibi mesleklerin yanı sıra Kadın Giyim Modelist Yardımcısı ve Sekreter gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	20	185	108	293
2012	8	62	60	122
2013	7	59	72	131
2014	4	72	43	115
2015	15	220	194	414
2016	10	111	123	234
2017	9	444	74	518
2018	13	342	68	410

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları 2011-2018 yılları arasında dalgalı eğilim göstermektedir. 2018 yılında düzenlenen 13 mesleki eğitim kursuna 410 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 68'i erkek, 342'si kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2018 yılında kursiyerlerin yüzde 83,4'nün kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında

katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde genel anlamda kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	Kadın Giyim Modelist Yardımcısı
Müşteri Temsilcisi	Plastik Ekstrüzyon Kalıpçısı	Müşteri Temsilcisi
Bakır İşleme ve Süslemecisi	Termoset Plastik Kalıpçısı	Bakır İşleme ve Süslemecisi
Takı İmalatçısı	Müşteri Temsilcisi	Takı İmalatçısı
Şiş ve Tığ Örgücü	Ağaç Oymacısı/Ahşap Oymacısı	Şiş ve Tığ Örgücü
Plastik Ekstrüzyon Kalıpçısı		Ağaç Oymacısı/Ahşap Oymacısı
Termoset Plastik Kalıpçısı		Termoset Plastik Kalıpçısı
Ağaç Oymacısı/Ahşap Oymacısı		Plastik Ekstrüzyon Kalıpçısı

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında en fazla sayıda katılımcının olduğu kurslar Kadın Giyim Modelist Yardımcısı, Müşteri Temsilcisi ve Bakır İşleme ve Süslemecisi mesleklerinde düzenlenmiştir. En fazla sayıda kadın katılımcının olduğu kurslar ise Kadın Giyim Modelist Yardımcısı, Müşteri Temsilcisi ve Bakır İşleme ve Süslemecisi mesleklerinde düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Kadın Giyim Modelist Yardımcısı, Plastik Ekstrüzyon Kalıpçısı ve Termoset Plastik Kalıpçısı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	40	8	34	42
2012	7	5	3	8
2013	18	20	7	27
2014	27	28	17	45
2015	165	141	98	239
2016	155	136	109	245
2017	194	300	192	492
2018	210	310	211	521

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir

süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2013 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. Yıllar itibariyle İşbaşı Eğitim Programlarından faydalanan kişi sayısı artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri ve tecrübe kazandırdığını ve işgücü piyasasınında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2018 yılında 210 program düzenlenmiş olup toplam 521 kişi programlara katılmıştır. Katılımcıların yüzde 59.5'i kadınlardan, yüzde 40,5'i ise erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Büro Memuru (Genel)	Garson (Servis Elemanı)	Kadın Giyim Modelist Yardımcısı
Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	Büro Memuru (Genel)	Büro Memuru (Genel)
Garson (Servis Elemanı)	Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	Garson (Servis Elemanı)
Reyon Görevlisi	Makineci (Dikiş)	Reyon Görevlisi
Kasiyer	Kasiyer	Kasiyer
Makineci (Dikiş)	Reyon Görevlisi	Makineci (Dikiş)
Aşçı Yardımcısı	Satış Temsilcisi / Plasiyer	Aşçı Yardımcısı
Sekreter	Depo Sorumlusu	Sekreter
Satış Temsilcisi / Plasiyer	Diğer Fırıncılar, Pastacılar ve Şekerleme İmalat İşçileri	Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı
Diğer Fırıncılar, Pastacılar ve Şekerleme İmalat İşçileri	Sekreter	Satış Temsilcisi / Plasiyer

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında Tunceli ilinde yararlanıcı sayısı en fazla olan işbaşı eğitim programları Büro Memuru (Genel), Kadın Giyim Modelist Yardımcısı ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerinde düzenlenmiştir. Bu meslekler, hem kadın hem de erkek katılımcılar için ilk üç sırada yer almaktadır.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	1	26	24	50
2012	0	0	0	0
2013	1	29	21	50
2014	1	12	13	25
2015	4	64	38	102
2016	3	28	47	75
2017	2	39	61	100
2018	3	56	50	106

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2018 yılında 3 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. Programa 2018 yılında 56'sı kadın, 50'si erkek olmak üzere toplam 106 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018)

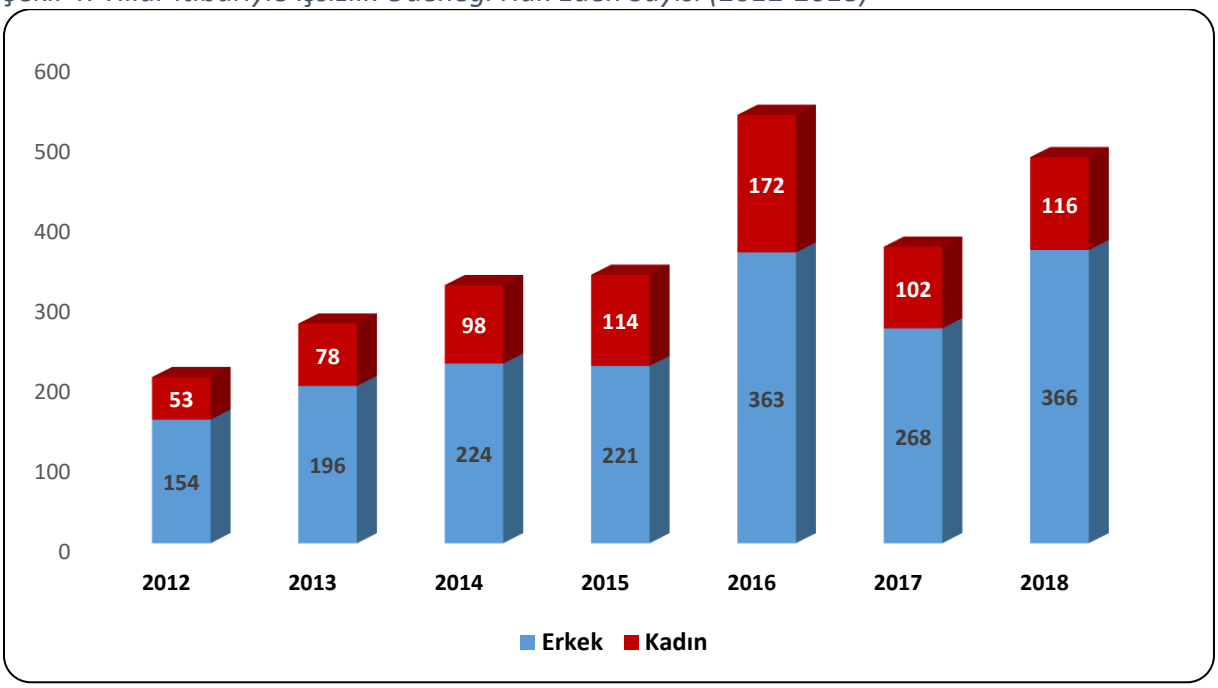

Kaynak: İŞKUR

Tunceli ilinde 2018 yılında yüzde 24,1'i kadın olmak üzere 482 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2018 yılında 2017 yılına göre yüzde 30 oranında artış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında Türkiye genelinde 83 bin 887 işletme ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 18 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Tunceli ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, işletmelerde İK sorumlusu olup olmadığı, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile

part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Tunceli ilinde 118 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde bin 943 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Tunceli ilinde 10 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 8'de Tunceli ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşletmelerin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşletme Sayısı
İnşaat	30
Toptan ve perakende ticaret	28
İmalat	15
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	10
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	10
Ulaştırma ve depolama	10
Eğitim	5
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2
Diğer hizmet faaliyetleri	2
Madencilik ve taş ocakçılığı	2
Genel Toplam	**118**

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ilinde İnşaat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Tunceli ilindeki çalışma kapsamına giren işletmelerin yüzde 25,4'ü İnşaat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 10 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde İnşaat sektöründe bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 14,8 seviyesindedir. Bu durumda Tunceli ilinde İnşaat sektöründe bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İnşaat sektöründen sonra en fazla sayıda işletme Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı 22,2 iken Tunceli ilinde Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün payı yüzde 23,5 düzeyindedir. Tunceli ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerin yarıya yakını İnşaat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde faaliyet göstermektedir.

En az işletme ise İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler Faaliyetleri, Diğer Hizmet Faaliyetleri ve Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Tunceli ili düzeyinde yalnızca 10 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

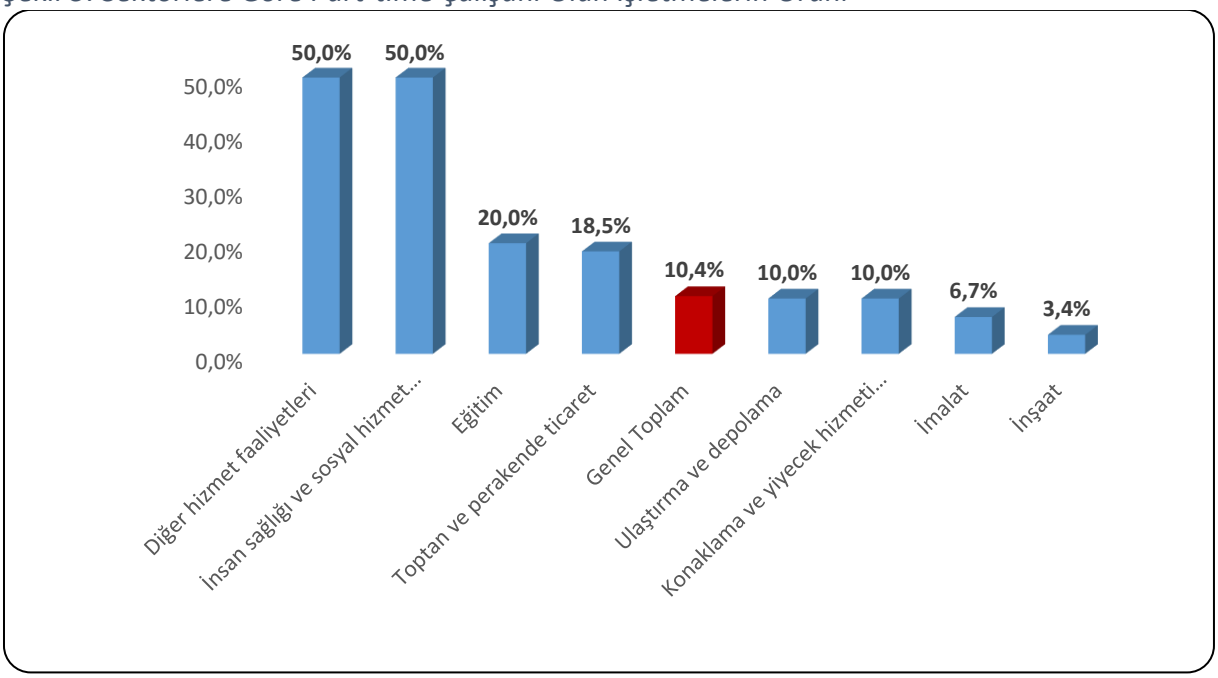

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ili genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 10,4 olarak gerçekleşmiştir. Diğer Hizmet Faaliyetleri ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işletmelerin yüzde 50'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışma açısından üçüncü sırada Eğitim sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin yüzde 20'sinde part-time çalışan bulunmaktadır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve işletmelerin yüzde 36,8'inde part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı

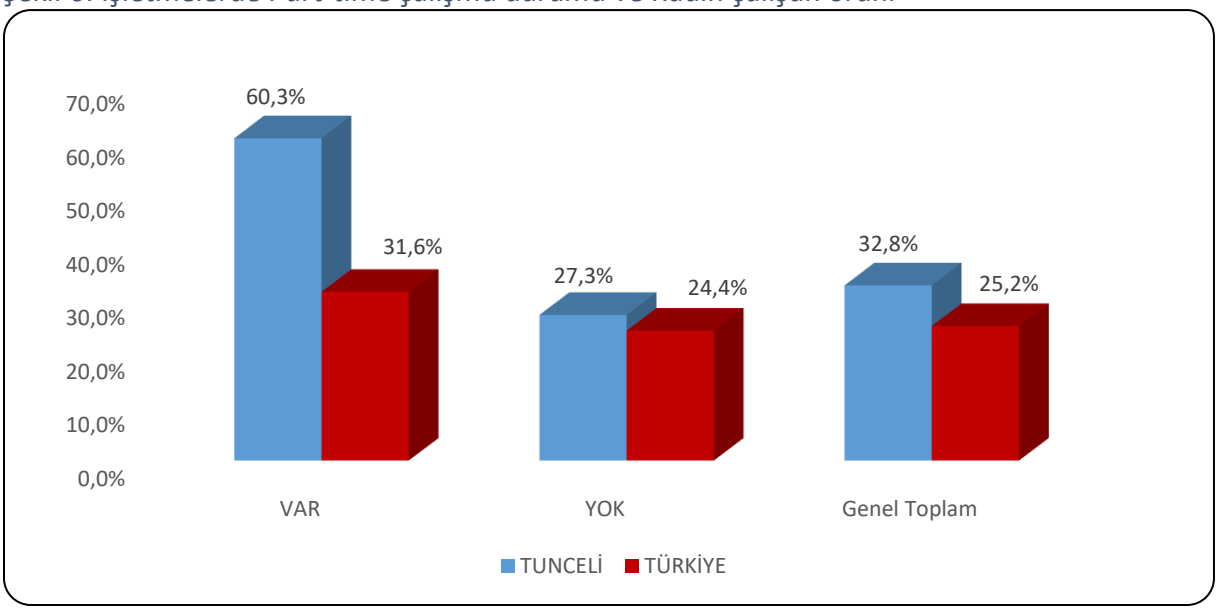

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 25,2'sini kadınlar oluşturmaktayken Tunceli ilinde bu oran yüzde 32,8 olarak gerçekleşmiştir. Tunceli ili verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 27,3 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 60,3 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde ise part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 24,4 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 31,6 seviyesindedir. Hem ülke genelinde hem de Tunceli ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

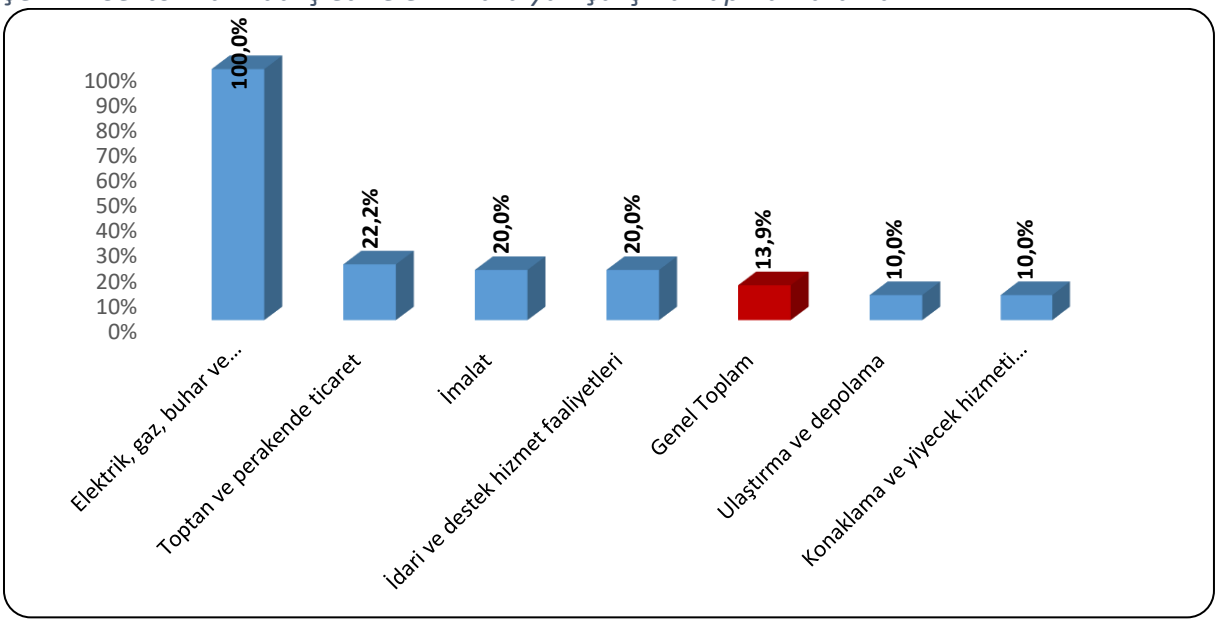

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ilinde işletmelerin yüzde 13,9'unda vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 10+ istihdamlı işletmeler için Türkiye genelinde yüzde 25,6 seviyesindedir. Tunceli ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işletmeler Elektrikli gaz,buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Toptan ve perakende ticaret, İmalat ile İdari ve destek hizmetleri faaliyetleri sektörlerinde görülmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 10+ istihdamlı işletmelerin yarıdan fazlasında vardiyalı çalışma söz konusudur.

Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

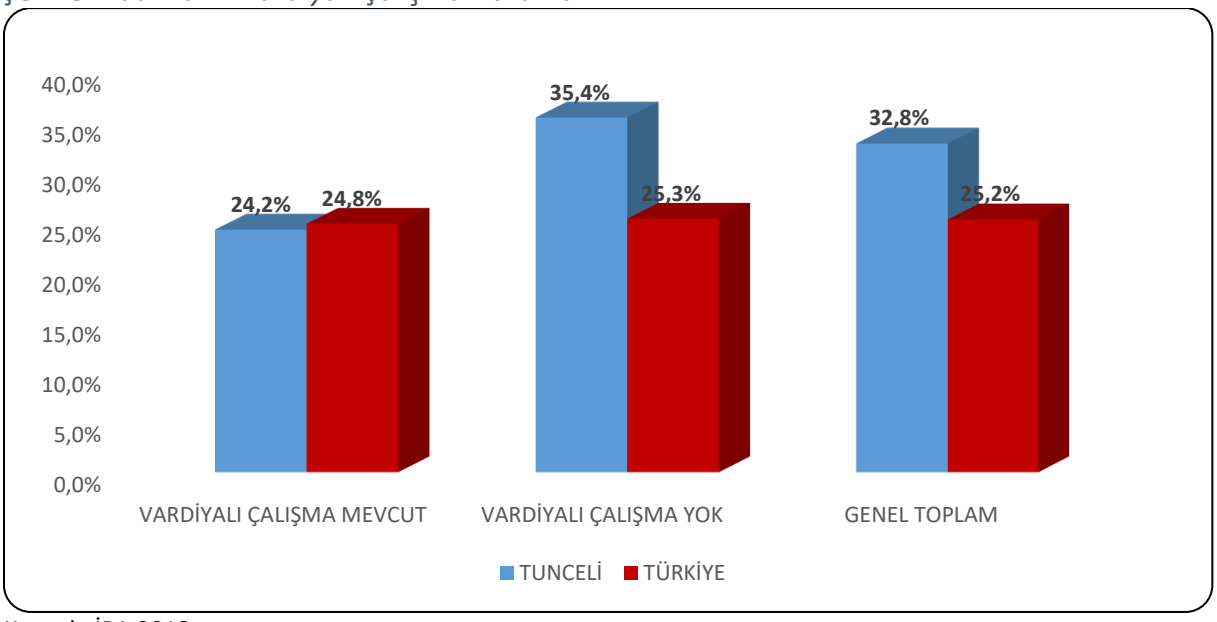

Kaynak: İPA 2019

Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklendik bir durumdur.

Şekil 8'de söz konusu eğilime benzer yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Tunceli ilinde vardiyalı çalışma yapılmayan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere kıyasla yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde çalışanların yüzde 24,2'si kadın, yüzde 75,8'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadın oranı yüzde 35,4'e yükselmektedir. Bu işletmelerde erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Tunceli ilinde 10+ istihdamlı işletmelerde çalışanların sadece yüzde

32,8'inin kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 10 çalışandan 3'ü kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında ise her 10 çalışandan 3'ü kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 0,5 puanlık bir fark söz konusudur. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha yüksektir. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Tunceli ilinde de benzer yönde işlemektedir.

Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı

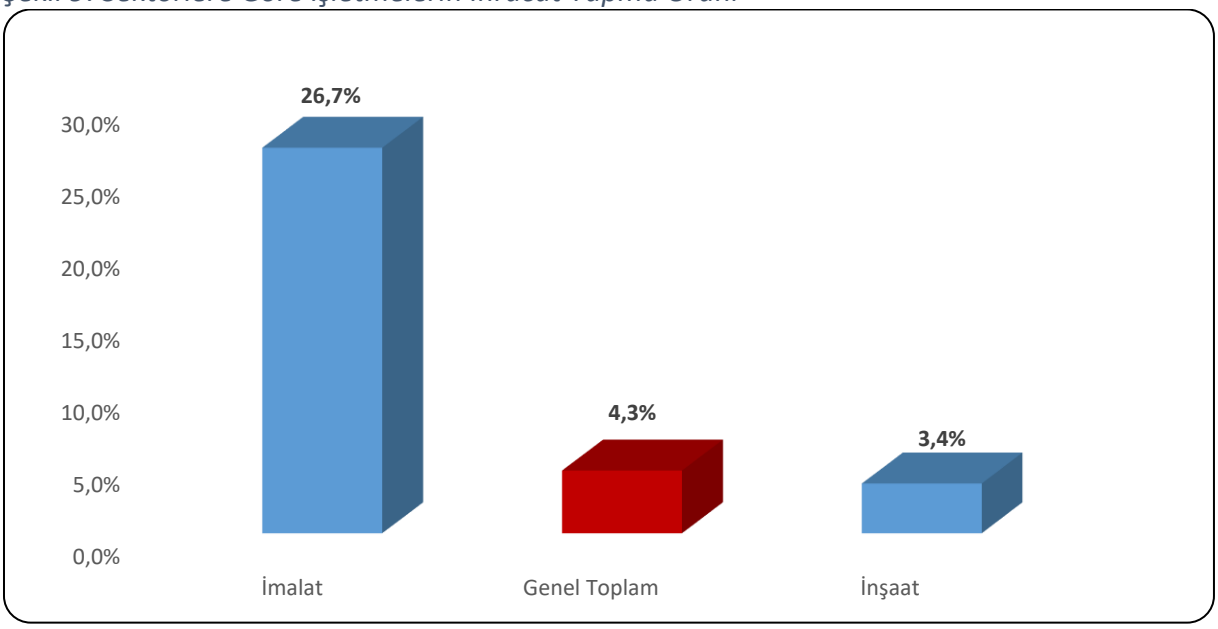

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ilindeki işletmelerin yüzde 4,3'ünde ihracat yapılmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 26,7'si ihracat yapmakta iken yüzde 3,4'ü ise İnşaat sektöründe ihracat yapmaktadır.Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 19,9'u ihracat yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 47,5 ile İmalat ve yüzde 31,7 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İşletme sayısı bakımından İnşaat sektörünün payı yüzde 25,2 iken, ihracat yapan işletme oranında ise ilk sırayı İmalat sektörü yer almaktadır.

Tunceli ilinde işletmelerin yüzde 3,5'i e-ticaret yapmaktadır. E-ticaret yapmayan işletmelere ise neden e-ticaret yapmadıkları sorusu sorulmuştur. Tablo 9'da sonuçların dağılımı görülmektedir.

Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri

E-Ticaret Yapmama Nedeni	Oran
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması	% 87,4
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması	% 11,7
E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği	% 9,0
Finansman yetersizliği	% 6,3
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması	% 1,8

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ilinde e-ticaret yapmayan işletmelerin büyük bir çoğunluğu neden olarak Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamamasını göstermiştir. İkinci sırada ise Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olmaması gelmektedir. Ülke genelinde ise e-ticaret yapan işletme oranı yüzde 13 iken e-ticaret yapmama nedeninde ilk sırada Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması gelmektedir.

Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu

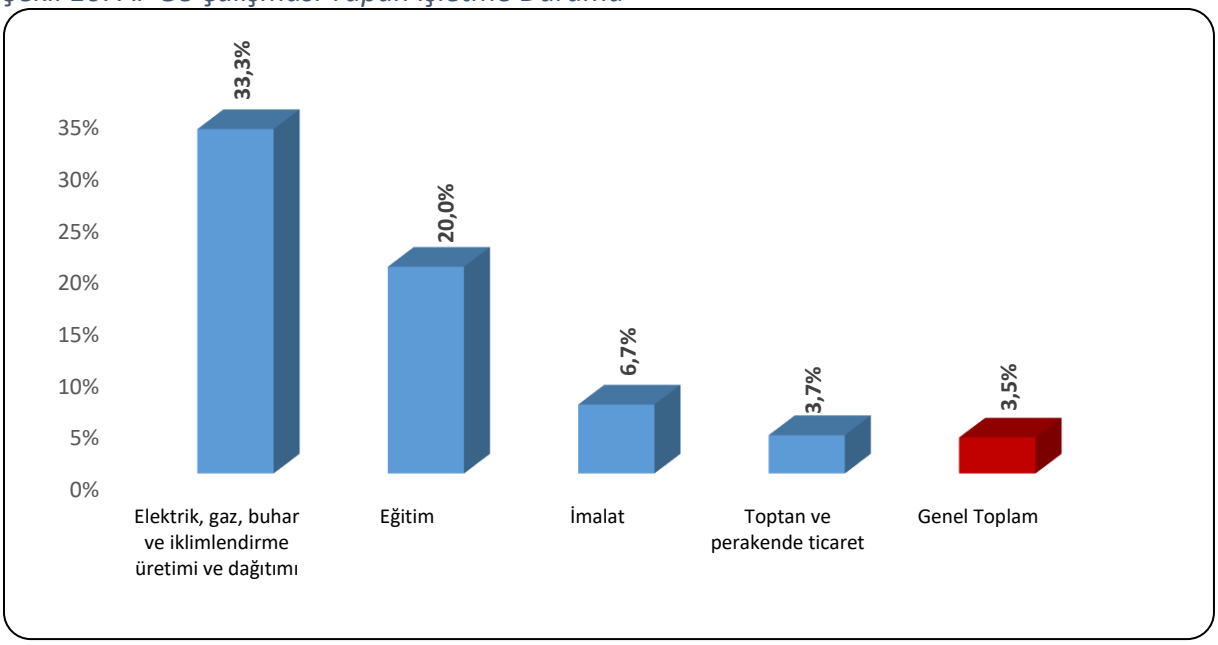

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ilinde 11 sektörden 4 sektörde bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 3,5 olarak gerçekleşmiştir. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 33,3'ü Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Bu sektörleri ise yüzde 20 ile Eğitim sektörü takip etmektedir.

Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 13,9'u Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Ülke genelinde yüzde 36,7 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 31,8 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır. Tunceli ilinde en fazla işletme İnşaat sektöründe olmasına rağmen Ar-Ge çalışması yapan işletme sayısı bulunmamaktadır.

Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (yüzde)

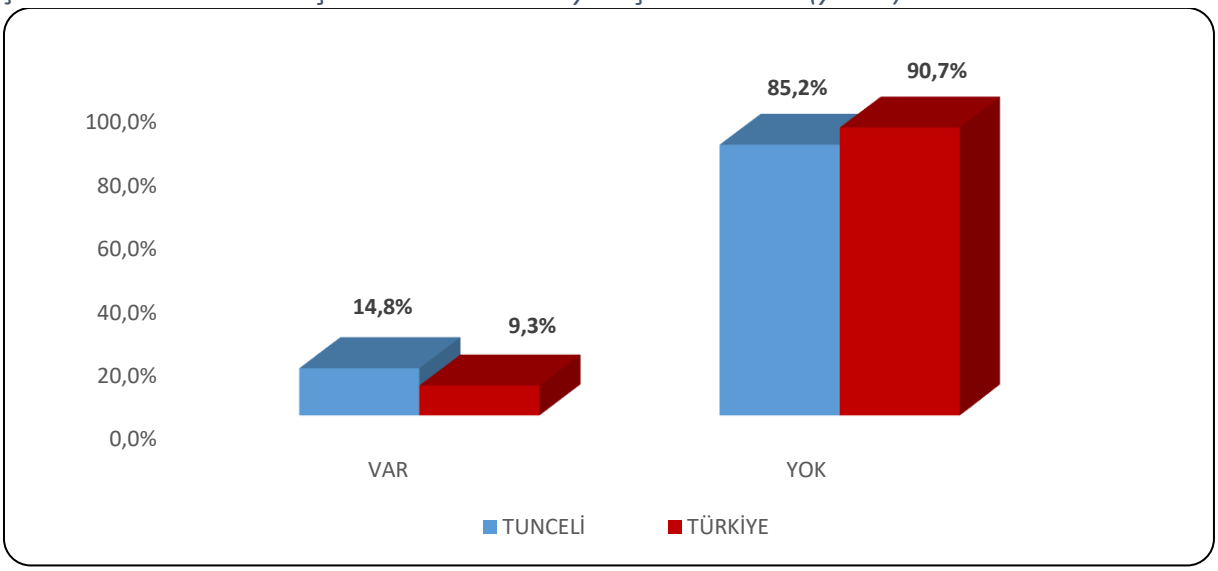

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ilinde 10+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 14,8'i gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 9,3 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (yüzde)

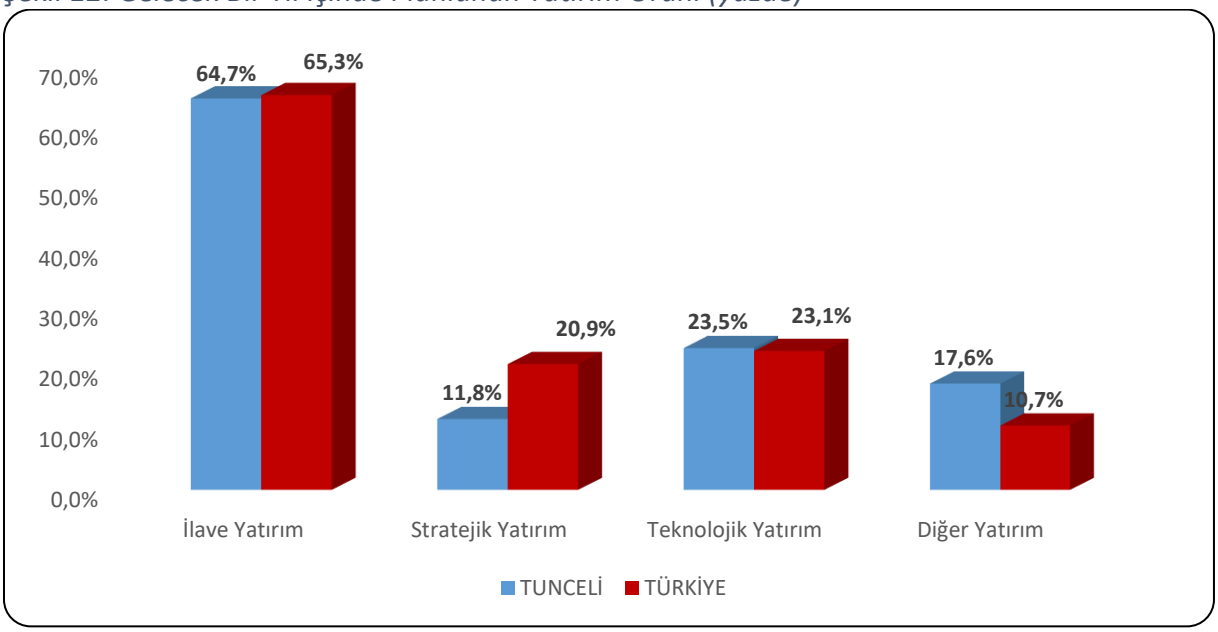

Kaynak: İPA 2019

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; Tunceli ilinde yatırım yapmayı planlayan 10+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 64,7'si ilave yatırım, yüzde 23,5'i teknolojik yatırım, yüzde 11,8'i stratejik yatırım ve yüzde 17,6'sı ise diğer yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 65,3'ü ilave yatırım, yüzde 23,1'i teknolojik yatırım, yüzde 20,9'u stratejik yatırım ve yüzde 10,7'si ise diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı

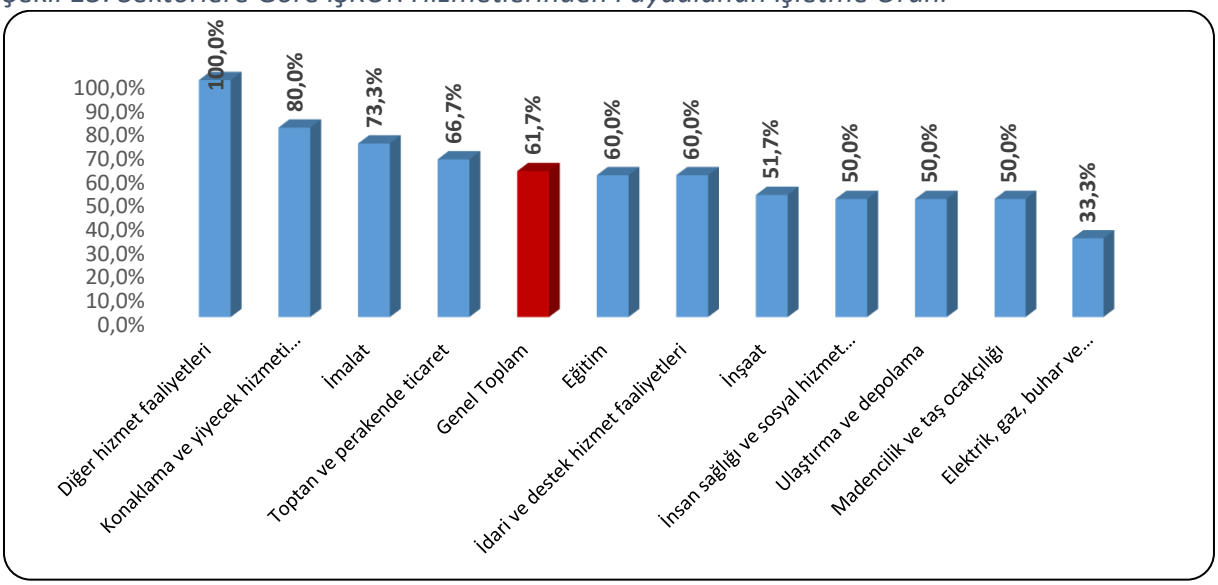

Kaynak: İPA 2019

Şekil 13'de İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 45,2 seviyesindedir. Tunceli ilinde bulunan 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 61,7'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu oran Tunceli ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Tunceli ilinde Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor sektöründe yer alan işletmelerin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan İnşaat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 61,7'nin altında olup yüzde 51,7 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize göre dağılımı

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Teşvik
Toptan ve perakende ticaret	0,0 %	38,9%	55,6%	66,7%	0,0%	0,0%	22,2%
İnşaat	0,0%	60,0%	13,3%	33,3%	0,0%	0,0%	73,3%
İmalat	18,2%	54,5%	36,4%	90,9%	0,0%	0,0%	9,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	37,5%	25,0%	50,0%	0,0%	0,0%	37,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	66,7%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	80,0%	20,0%	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%
Eğitim	0,0%	100,0%	66,7%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	50,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**2,8%**	**59,2%**	**38,0%**	**57,7%**	**1,4%**	**0,0%**	**39,4%**

Kaynak: İPA 2019

İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerin yüzde 59,2'si İŞKUR'dan Danışmanlık ve Yönlendirme hizmeti talebinde bulunmuştur. İşletmelerin yüzde 57,7'si İşbaşı Eğitim Programı ve yüzde 39,4'ü ise Teşvik kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır.

Çalışma kapsamında Tunceli ilinde en fazla işletme sayısına sahip sektör olan İnşaat sektöründe işverenlerin yüzde 73,3'ü İŞKUR'dan Teşvik kapsamında yararlanmış, yüzde 60'ı Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetimizden ve yüzde 33,3'ü ise İşbaşı Eğitim Programından son bir yıl içerisinde yararlanmıştır. Sektör bazında işverenlerin son bir yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden yararlandığı sorusunun cevabı Tablo 10'da bulunmaktadır.

İŞKUR'un sunmuş olduğu çalışanlara yönelik eğitim hizmetlerinden İmalat sektöründeki işletmelerin son bir yılda yüzde 18,2'si faydalanmıştır.

Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar

Desteklenmesi İstenen Alanlar	Oran
Yeni Alım Yapılacak Çalışanlar İçin Sigorta ve Prim Desteği	70,4%
Yeni Alım Yapılacak Çalışanlar İçin Ücret Desteği	68,7%
İşe Uygun Eleman Temini	29,6%
İşbaşı Eğitim Programı	26,1%
Çalışanların Niteliklerinin Artırılması İçin Mesleki Eğitim Desteği Sunulması	7,0%
İşyerime Özel Sektörel Danışmanlık Vermesi	0,9%
Genel Toplam	**100,0%**

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ilinde İŞKUR'un işletmeleri en fazla hangi alanda desteklemesi gerektiği sorulduğunda; işverenlerin yüzde 70,4'ü yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği cevabını vermiştir. Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği ikinci sırada yer alırken, sonrasında ise İşe uygun eleman temini seçeneği işaretlenmiştir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

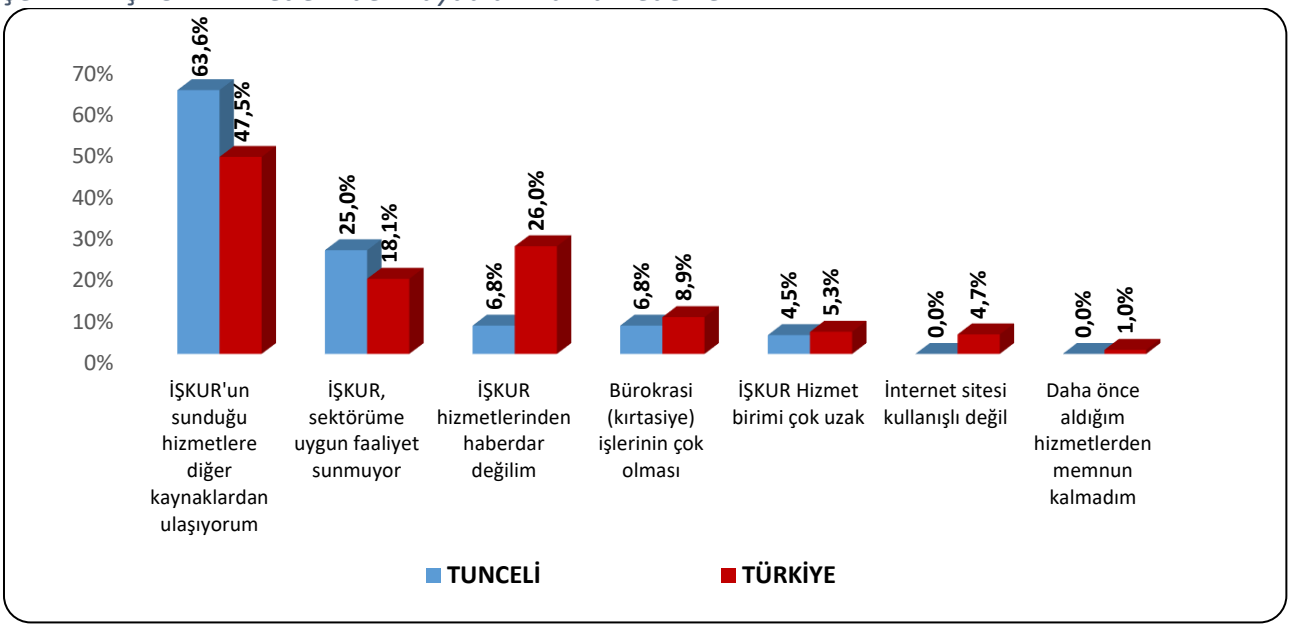

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 63,6'sı ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 25 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 6,8 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar olunmaması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Tunceli ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 47,5 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde hizmetlerden haberdar olmama nedeniyle İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıyorum diyen işverenlerin oranı Tunceli iline göre daha yüksek seviyededir. Tunceli ilinde ise İŞKUR Hizmet biriminin uzak olmasından ötürü İŞKUR

hizmetlerinden faydalanamıyorum diyen işverenlerin oranı Türkiye ortalamasının altında gerçekleşmiştir.

Mevcut İstihdam

Tunceli ilinde araştırma kapsamına dahil olan 10+ istihdamlı işletmelerde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Tunceli ilinde 10+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı bin 943 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise bin 306 erkek çalışan ve 637 kadın çalışan mevcuttur.

Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	239	193	431
Toptan ve perakende ticaret	113	217	330
İnşaat	20	246	266
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	44	212	256
Ulaştırma ve depolama	54	198	252
Eğitim	77	69	146
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	27	41	68
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3	50	53
Diğer hizmet faaliyetleri	17	34	52
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	42	8	50
Madencilik ve taş ocakçılığı	1	38	39
Genel Toplam	**637**	**1.306**	**1.943**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre dağılımda ise; Tunceli ilinde çalışanların önemli bir kısmı İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde istihdam edilmektedir. Toplam çalışanların yüzde 39,2'si bu iki sektörde yer almaktadır.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör İmalat sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların yüzde 37,5'i İmalat sektöründe çalışmaktadır. Tunceli ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörüdür. Eğitim sektöründe ise çalışanların yarısından fazkasını kadınlar oluşturmaktadır.

Türkiye genelinde İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Eğitim ve Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	95	361	456
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	210	208	418
Hizmet ve Satış Elemanları	155	180	335
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	3	251	254
Profesyonel Meslek Mensupları	79	84	163
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	73	86	159
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	14	91	106
Yöneticiler	8	36	44
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0	8	8
Genel Toplam	**637**	**1.305**	**1.943**

Kaynak: İPA 2019

Meslek grubu bazında çalışan sayıları incelendiğinde en fazla çalışanı olan meslek grubu Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubudur. Toplam çalışanlar içerisinde Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerin oranı yüzde 23,5 seviyesindedir. Tunceli ilindeki kadın çalışanların yüzde 15'i; erkek çalışanları ise yüzde 27,6'sı bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar yer almakta ve toplam çalışanların yüzde 21,5'i bu meslek grubunda istihdam edilmektedir. Üçüncü sırada ise yüzde 17,2 oran ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu yer almaktadır.

Tunceli ilinde Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda en fazla kadın çalışan sayısına sahip meslek grubudur. Erkek çalışan sayısının en fazla olduğu meslek grubu ise Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir.

Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	Şoför (Yolcu Tasıma)
Beden İşçisi (Temizlik)	Reyon Görevlisi	Beden İşçisi (Temizlik)
Şoför (Yolcu Tasıma)	Büro Memuru (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Beden İşçisi (Genel)	Büro İşçisi	Beden İşçisi (Tasıma, Yükleme-Boşaltma)
Büro Memuru (Genel)	Hasta ve Yaslı Bakım Elemanı	Kamyon Şoförü
Reyon Görevlisi	Garson (Servis Elemanı)	Kadın Giyim Modelist Yardımcısı
Garson (Servis Elemanı)	Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Şoför-Yük Taşıma
Büro İşçisi	Kasiyer	Dağıtıcı (Posta Dağıtım Hizmetleri)
Beden İşçisi (Tasıma, Yükleme-Boşaltma)	Beden İşçisi (Genel)	Garson (Servis Elemanı)

Kaynak: İPA 2019

Tablo 14'te ise Tunceli ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışanı olan meslekler görülmektedir. Toplam çalışan sayısının en fazla olduğu meslekler sırasıyla Kadın Giyim Modelist Yardımcısı Beden İşçisi (Temizlik) ve Şoför (Yolcu Taşıma) meslekleridir. Kadın çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek Kadın Giyim Modelist Yardımcısı, Reyon Görevlisi ve Büro Memuru(Genel); Erkek çalışan sayısının ne fazla olduğu ilk üç meslek ise Şoför(Yolcu Taşıma) Beden İşçisi (Temizlik) ve Beden İşçisi(Genel) meslekleridir.

Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı

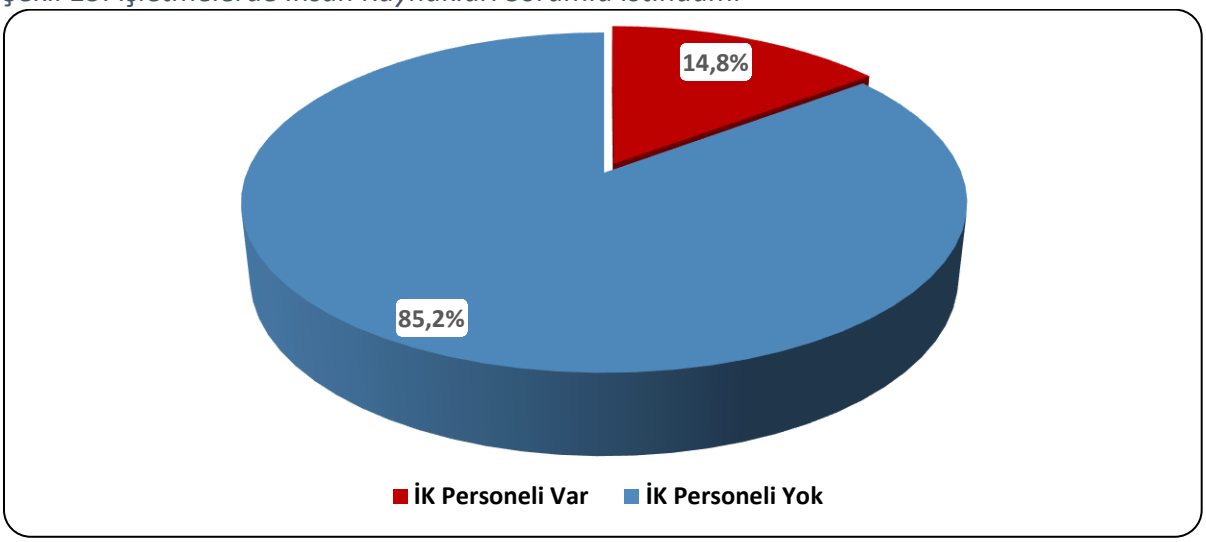

Kaynak: İPA 2019

Şekil 15'de görüldüğü üzere Tunceli ilinde araştırma kapsamında yer alan işletmelerin yalnızca yüzde 14,8'inde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel bulunmaktadır. Tunceli

ilindeki İşletme sayılarına göre İnşaat sektöründe bu oran yüzde 3,4, Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe yüzde 11,1 ve İmalat sektöründe ise yüzde 13,3 seviyesindedir.

Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

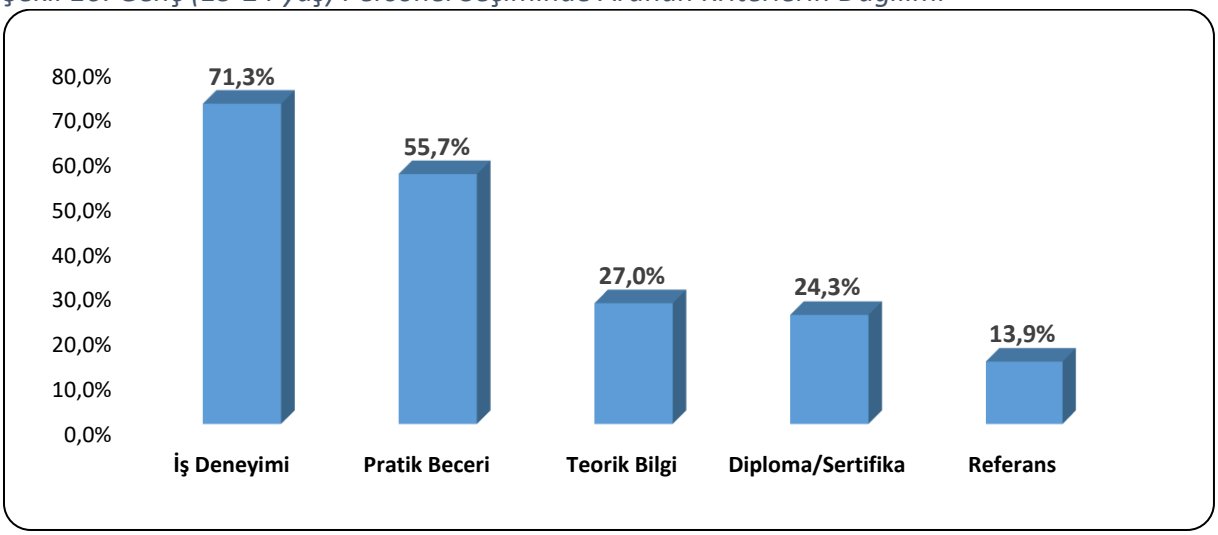

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ilinde 10+ çalışanı olan işletmeler genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 71,3'ü İş Deneyimi, yüzde 55,7'si Pratik Beceri ve yüzde 27'si ise Teorik Bilgi aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, yüzde 72,1 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 64,7 ile İş Deneyimi ve yüzde 30,2 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yılki sonuçlarda göstermektedir ki Pratik Beceri kriteri Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterdir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmei Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşletme Oranı
İmalat	88	17,0%	20,0%
Toptan ve perakende ticaret	11	3,3%	14,8%
Diğer hizmet faaliyetleri	3	5,7%	50,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2	3,9%	50,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2	2,9%	20,0%
İnşaat	1	0,4%	3,4%
Eğitim	1	0,7%	20,0%
Genel Toplam	**109**	**5,3%**	**11,3%**

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda açık işi olan 13 işletmede 109 açık iş tespit edilmiştir. Tunceli ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör İmalat sektörüdür. Toplam 109 kişilik açık işin yüzde 80,7'sine tekabül eden 88 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'de de görüleceği üzere Tunceli ilinde açık iş oranı yüzde 5,3 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,7 olarak tespit edilmiştir. Tunceli ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının üstündedir. Tunceli ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 17 ile İmalat sektörü olarak tespit edilmiştir.

Tunceli ilinde araştırma kapsamına giren 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 11,3'ünde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 15,6 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

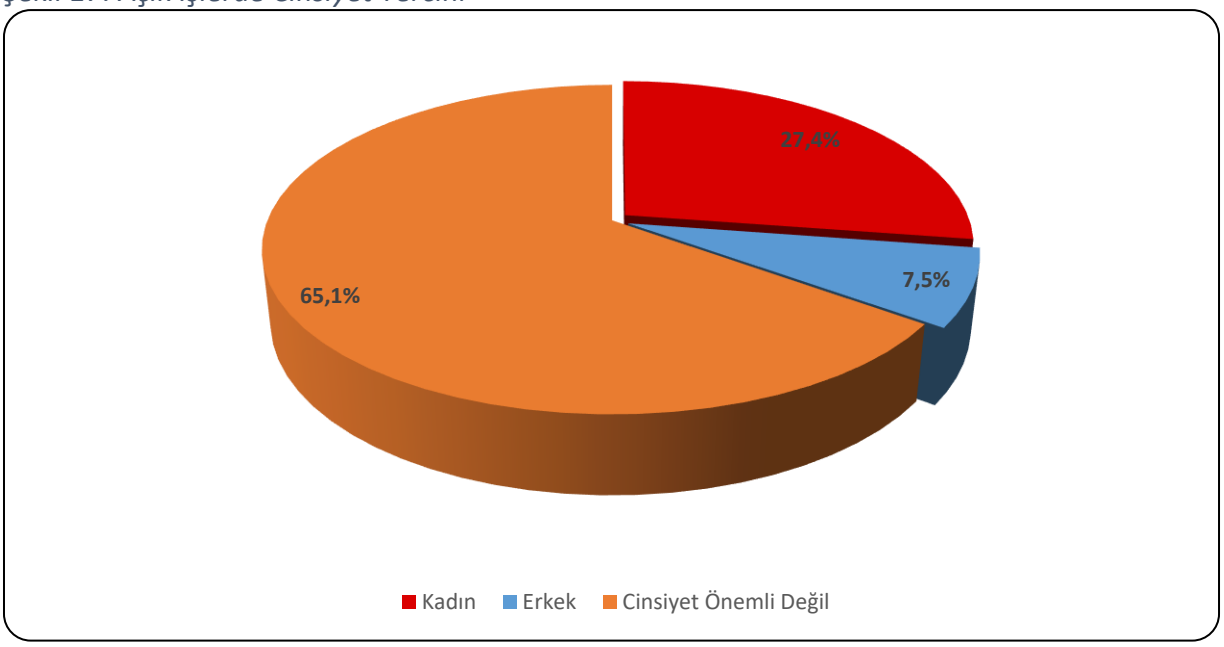

Kaynak: İPA 2019

Şekil 17'de Tunceli ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 10+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Tunceli ilinde işverenler açık işlerin yüzde 65,1'inde cinsiyetin önemli olmadığını belirtirken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 55,7 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 10,2 iken, Tunceli ilinde yüzde 27,4 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 34,1'i açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Tunceli ilinde ise işverenlerin yüzde 7,5'i mevcut açık işlerinde erkek tercih etmektedir.

Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların payı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

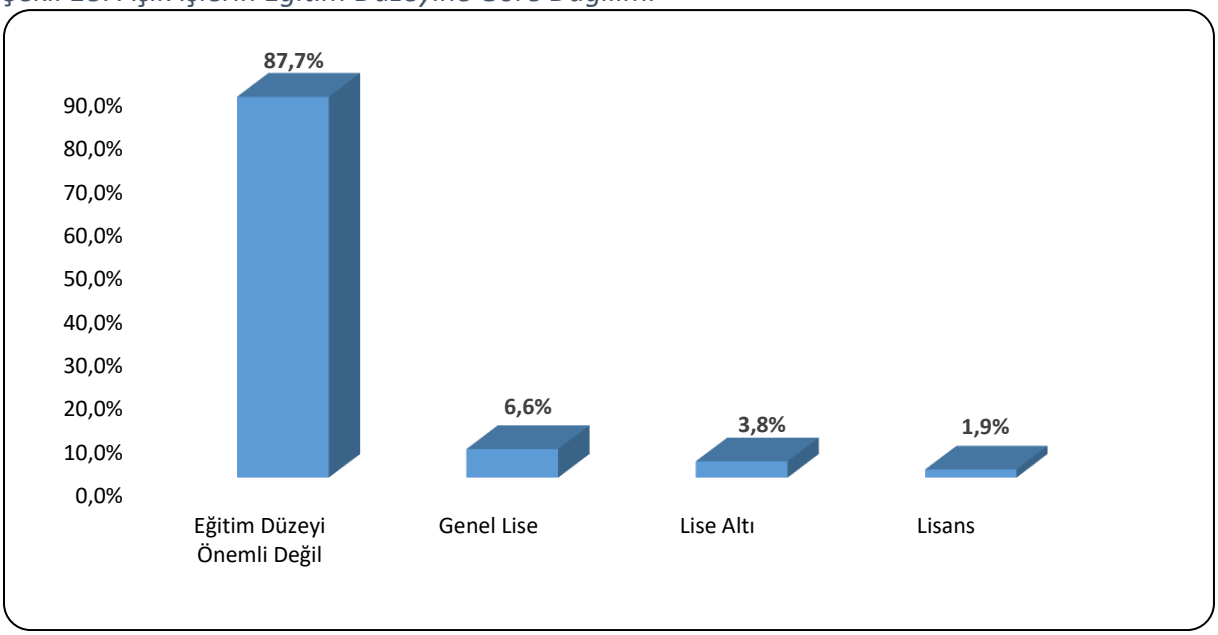

Kaynak: İPA 2019

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Tunceli ilindeki açık işlerin yüzde 87,7'sinde işverenler eğitim düzeyinin önemli olmadığını belirtmişlerdir. Açık işlerin yüzde 6,6'sında ise Genel Lise mezunu talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

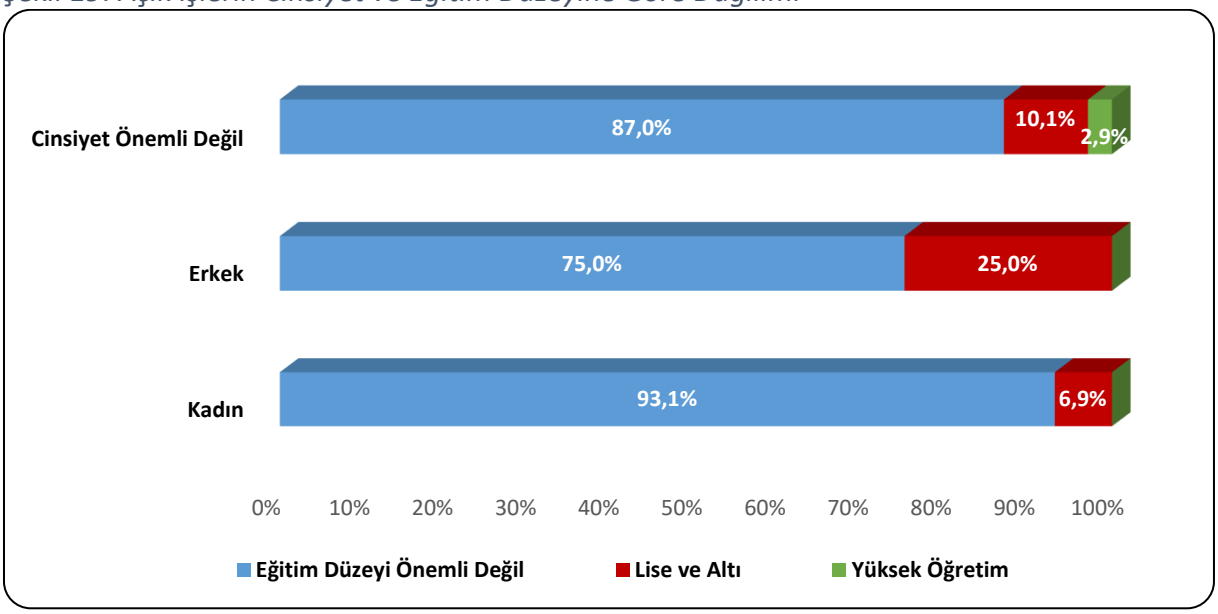

Kaynak: İPA 2019

Şekil 19'da açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 10,1 oranında lise altı eğitim düzeyi istenmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde yüzde 2,9 oranında yüksek öğretim seviyesi talep edilirken ve yüzde 87 oranında ise herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir. Erkeklerin

tercih edildiği açık işlerde yüzde 75 oranında, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 93,1 oranında eğitim düzeyinin önemli olmadığı belirtilmiştir.

Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu

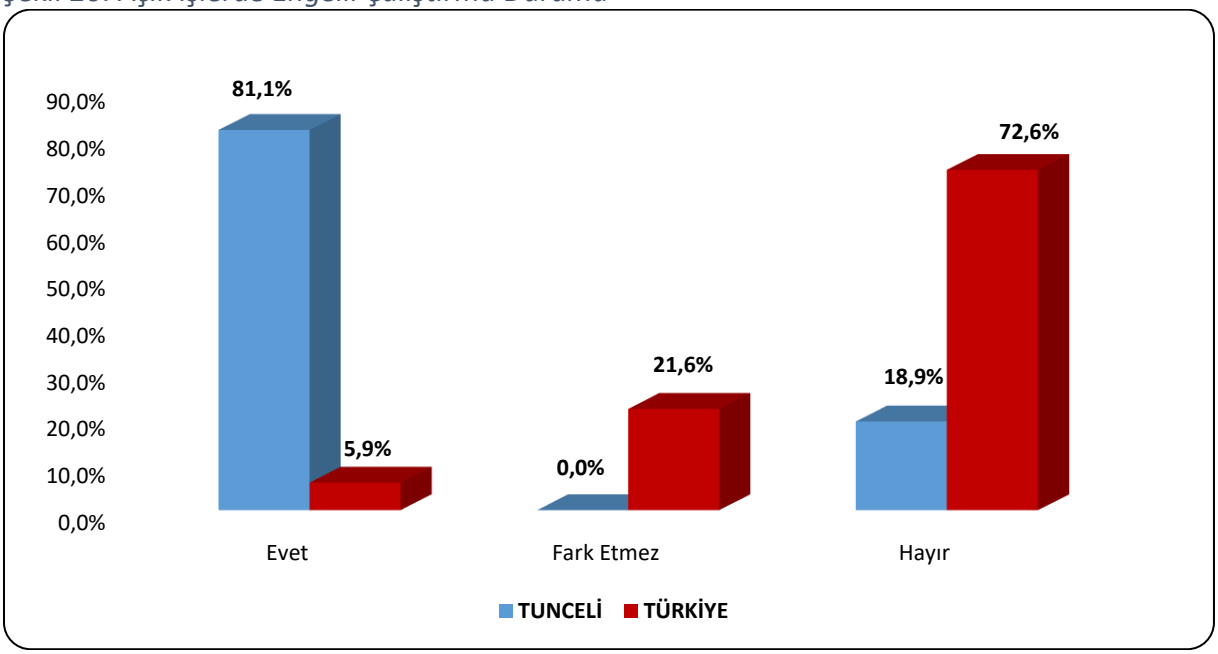

Kaynak: İPA 2019

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Tunceli ilinde işverenler, mevcut açık işlerin yüzde 81,1'inde özellikle engelli tercih edeceklerini belirtmişlerdir. İstihdam edeceğim kişi için engel durumu olup olmaması farketmez şeklinde yanıt verilen açık iş oranı bulunmamaktadır. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede araştırma dönemindeki mevcut açık işlerin yüzde 81,1'inde engelli bireyler istihdam edilebilir.

Türkiye genelinde ise yüzde 5,9 oranında evet, yüzde 21,6 oranında farketmez denmiştir. Araştırma dönemindeki açık işlerin yüzde 39'u için işverenler engelli tercih edebileceğini söylemiştir. Tunceli ilinde Türkiye geneline göre açık işler için engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha yüksek oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

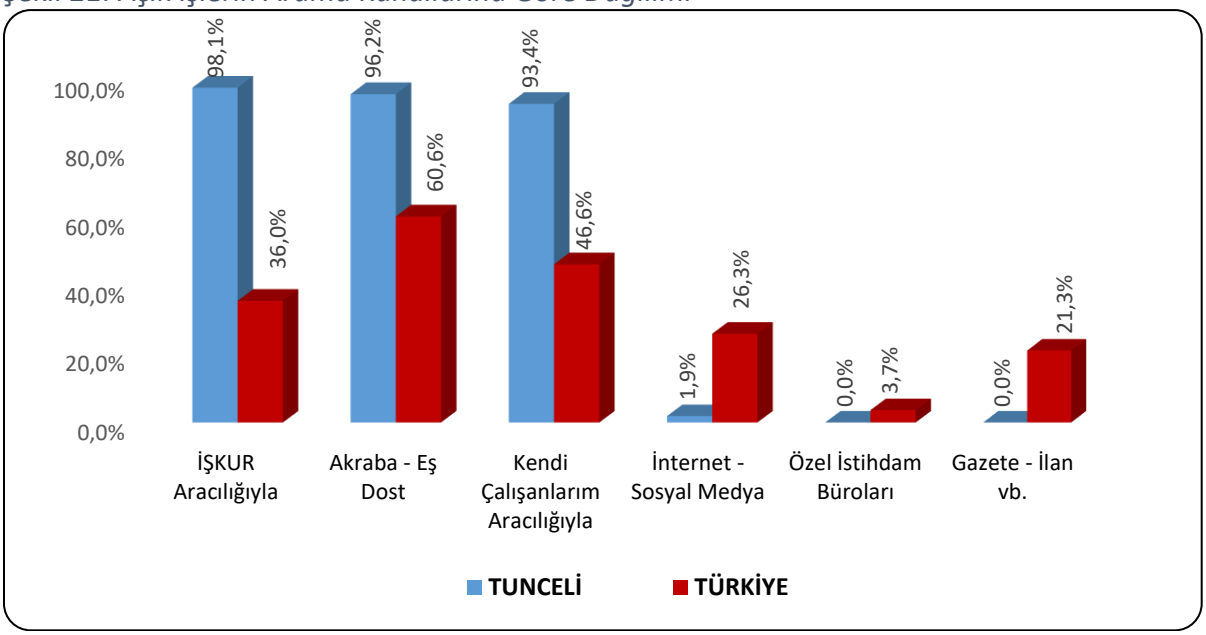

Kaynak: İPA 2019

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Tunceli ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Tunceli ilinde 10+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin yüzde 98,1 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 36 olarak gerçekleşmiştir. Tunceli ilinde ikinci sırada yüzde 96,2 ile Akraba-Eş Dost Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 93,4 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır.

Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Takım Çalışması	1	3	2	1
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	4	4	1	2
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	-	-	3	3
İletişim ve İfade Yeteneği	2	5	4	4
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	2	-	5
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	3	1	5	6
Bilgisayar Kullanımı	-	-	6	7
Yabancı Dil	-	-	-	-
Analitik Düşünebilme	-	-	-	-
Yenilikçi Düşünce Yeteneği	-	-	-	-

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Takım Çalışması becerisi ilk sırada yer almaktadır. Takım Çalışması becerisi Kadınların tercih edildiği açık işler içerisinde de ilk sırada yer almaktadır. Tunceli ilinde, Yabancı Dil, Analitik Düşünebilme ile Yenilikçi Düşünce Yeteneği becerileri araştırma dönemindeki açık işler için işverenler tarafından aranmamaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	47	15,6%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	27	6,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	23	4,7%
Hizmet ve Satış Elemanları	9	2,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	2	1,2%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1	0,6%
Genel Toplam	**109**	**5,3%**

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 43,1'dir. İkinci sırada ise Sanatkarlar ve İlgli İşlerde Çalışanlar meslek grubu bulunmaktadır.

Tunceli ili için tespit edilen yüzde 5,3'lük açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 15,6 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubudur. Daha sonra ise Açık iş oranı

bakımından sırasıyla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grupları gelmektedir.

Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	97,8%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	100,0%	0,0%	0,0%	96,2%	96,2%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	100,0%	0,0%	0,0%	95,5%	95,5%	0,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	77,8%	0,0%	0,0%	100,0%	66,7%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**96,2%**	**0,0%**	**1,9%**	**98,1%**	**93,4%**	**0,0%**

Kaynak: İPA 2019

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; işverenler için ilk sırada tercih edilen arama kanalı İŞKUR aracılığı ile olmuştur. Meslek gruplarındaki açık işlerin tamamına yakını İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanallarında Gazete-İlan ve Özel İstihdam Büroları tercih edilmemiştir.

Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Konfeksiyon Ürünlerini Katlama/Paketleme İşçisi	-	1	-	4	-	5	3	2	-	-
Kalite Kontrolcü-Tekstil	-	1	-	4	-	5	3	2	-	-
Reçmeci/Reçme Makinesi Operatörü	-	1	-	-	-	-	2	3	-	-
Düz Dikiş Makineci	-	-	-	-	-	3	2	1	-	-
Ütücü	-	-	-	-	-	1	2	3	-	-
Kompleci (Yuvarlak Örme Makinesi Operatörü)	-	-	-	-	-	1	2	3	-	-
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	-	3	-	2	-	-	-	1	-	-
Kesimci (Konfeksiyon)	-	1	-	2	-	-	-	3	-	-
Makineci (Dikiş)	-	3	-	2	-	-	-	1	-	-
Reyon Görevlisi	-	-	-	2	-	-	1	3	-	-

Kaynak: İPA 2019

Tablo 19'da Tunceli ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Konfeksiyon Ürünlerini Katlama/Paketleme İşçisi, Kalite Kontrolcü-Tekstil gibi daha çok tekstil sektörüne yönelik mesleklerde aranan becerilerde ilk sırada Fiziksel ve Bedensel Yeterlilik ön plana çıkmaktadır.

Düz Dikiş Makineci, Ortakçı/Ayakçı (Tekstil) ve Makineci (Dikiş) mesleklerinde Takım Çalışması ilk sırada aranmaktadır. Reyon Görevlisi mesleği için ilk sırada aranan beceri Sorun Çözme ve İnsiyatif Alabilmedir.

Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Kalite Kontrolcü-Tekstil	Kasap	Reçmeci/Reçme Makinesi Operatörü	Konfeksiyon Ürünlerini Katlama/Paketleme İşçisi
Makineci (Dikiş)	Şoför-Yük Tasıma	Düz Dikiş Makineci	Kalite Kontrolcü-Tekstil
Kesimci (Konfeksiyon)	Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	Ütücü	Düz Dikiş Makineci
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Asansör Montaj Ustası	Kompleci (Yuvarlak Örme Makinesi Operatörü)	Ütücü
Konfeksiyon Ürünlerini Katlama/Paketleme İşçisi	Manav	Kalite Kontrolcü-Tekstil	Kompleci (Yuvarlak Örme Makinesi Operatörü)
Temizlik Görevlisi	-	Konfeksiyon Ürünlerini Katlama/Paketleme İşçisi	Reçmeci/Reçme Makinesi Operatörü
Aşçı	-	Reyon Görevlisi	Makineci (Dikiş)
Şarküteri Ürünleri Satış Elemanı	-	Kasiyer	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	-	Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	Kesimci (Konfeksiyon)
-	-	Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	Reyon Görevlisi

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ilinde en fazla açık iş olan üç meslek; Konfeksıyon Ürünlerını Katlama/Paketleme Isçısı, Kalıte Kontrolcü-Tekstıl ve Düz Dıkıs Makınecı meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları açık iş sayısı en fazla olan üç meslek ise Kalıte Kontrolcü-Tekstıl, Makınecı (Dıkıs), Konfeksıyon Ürünlerını Katlama/Paketleme Isçısı meslekleridir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu üç meslek Kasap, Şoför-Yük Tasıma ve Asansör Montaj Ustası; cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ilk üç meslek ise Reçmecı/Reçme Makınesı Operatörü, Düz Dıkıs Makınecı ve Ütücü meslekleridir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Tunceli ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler

içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 46 bin 642 işletmede (10+ istihdamlı) eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Tunceli ilinde ise 10+ istihdamlı 28 işletme temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Tunceli ilindeki işletmelerin yüzde 23,5'i son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken ülke genelinde bu oran yüzde 22,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tunceli ilinde eleman temininde güçlük çeken işletmeleri sektörel olarak incelediğimizde; İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat, Eğitim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Madencilik ve Taş ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde bulunan işletmelerin son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının en fazla olduğu sektörler İmalat,Toptan ve perakende ticaret, ve İnşaat sektörleridir.

İnşaat sektörü gibi Tunceli ilinde işletme sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının düşük çıkması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	67
Toptan ve perakende ticaret	22
İnşaat	15
Eğitim	7
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2
Diğer hizmet faaliyetleri	2
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2
Madencilik ve taş ocakçılığı	2
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	0
Finans ve sigorta faaliyetleri	0
Ulaştırma ve depolama	0
Gayrimenkul faaliyetleri	0
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0
Bilgi ve iletişim	0
Genel Toplam	**119**

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ilinde 119 kişilik işgücü temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Tunceli ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 56'sı bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

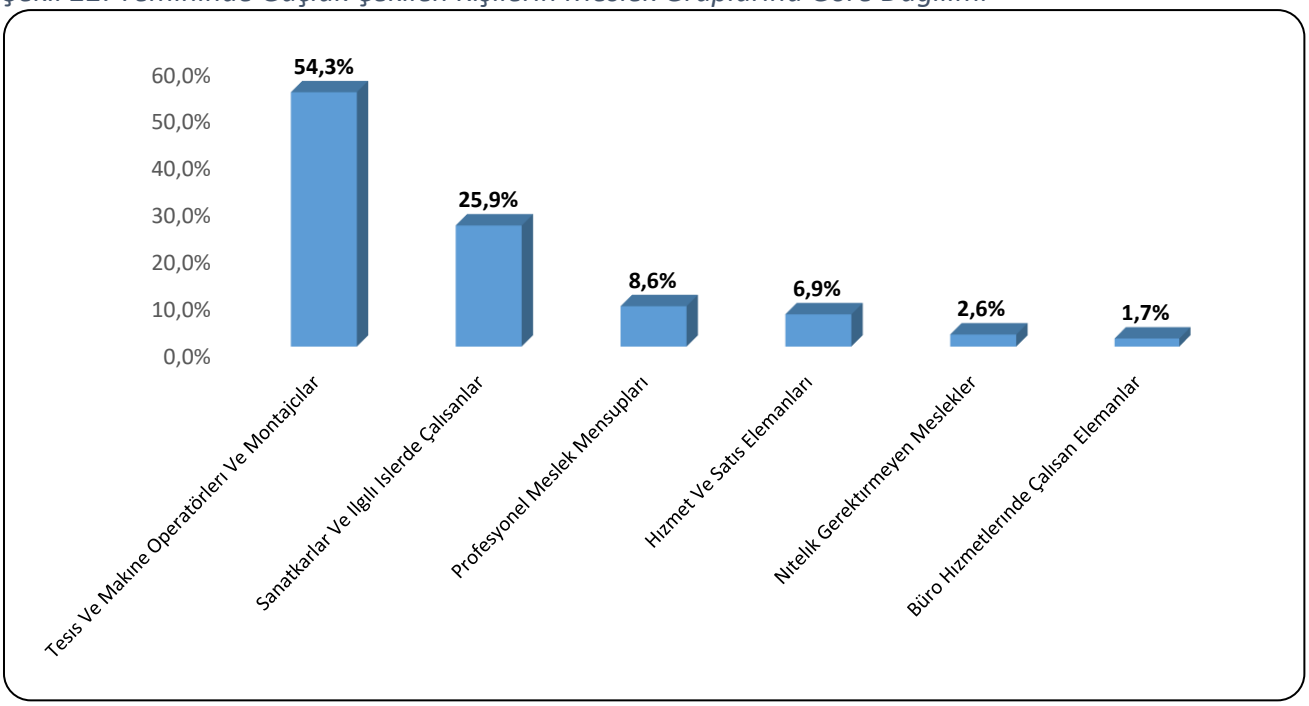

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 65 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 54,3'ü bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de Tunceli ilinde olduğu gibi Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 27,9 seviyesindedir.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Makineci (Dikiş)	56
Sıvacı	5
Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi	5
Kasap	5
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	5
Muhasebeci	4
Kamyon Şoförü	3
İngilizce Öğretmeni	3
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	2
Direksiyon Eğitmeni	2
Diğer	28
Toplam	**119**

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 56 kişi ile Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 5'er kişi ile Sıvacı ve Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi meslekleri gelmektedir.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; geçen yıl Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerden İngilizce Öğretmeni ve Kamyon Şoförü meslekleri hariç farklılaşma olduğunu görmekteyiz. Özelikle söz konusu iki meslek son iki yıldır Temininde Güçlük Çekilen Meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Açık işi olan meslek grupları ile temininde güçlük çekilen meslek gruplarına bakıldığında benzer özellik göstermedikleri görülmektedir. Temininde güçlük çekilen meslek grupları ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına önemli bir bilgidir.

Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

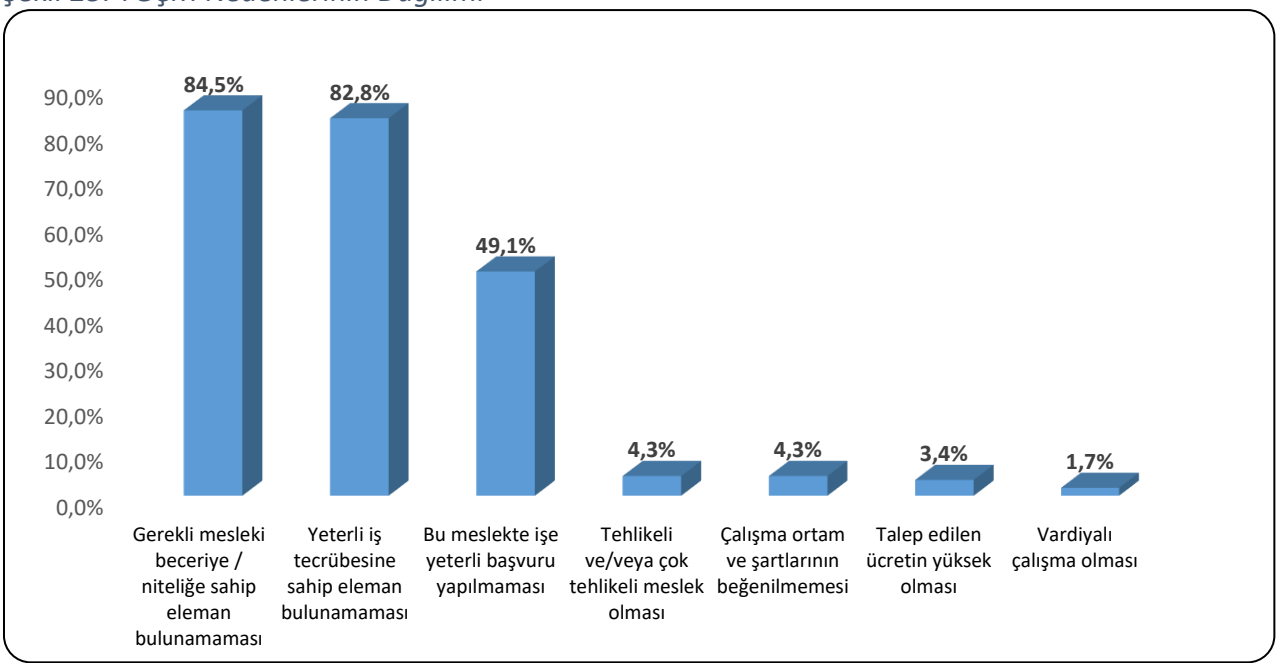

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 10+ istihdamlı işletmelerin TGÇM Nedenleri Dağılımında da ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Mesleklere göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik göstermediği görülmektedir. TGÇM nedenlerinin dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması	Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek olması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması
Makineci (Dikiş)	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Sıvacı	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi	100,0%	20,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kasap	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Muhasebeci	100,0%	100,0%	100,0%	25,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kamyon Şoförü	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İngilizce Öğretmeni	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Direksiyon Eğitmeni	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, çoğu meslek için ilk sırada Bu Meslekte İşe Yeterli Başvuru Yapılmaması TGÇM nedeni olduğu görülmektedir. Tehlikeli veya Çok Tehlikeli Meslek Olması ile Vardiyalı seçenekleri ilk on meslek arasında temininde güçlük çekilme nedeni olmamıştır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu bağlamda işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Tunceli ilinde 2019 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2020 tarihi itibariyle işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 18,6'sı istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Tunceli ilinde işletmelerin yüzde 14,8'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,7 ve Tunceli ilinde ise yüzde 4,3 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
İnşaat	10,3%	0,0%	13,8%	75,9%
Toptan ve perakende ticaret	25,9%	3,7%	14,8%	55,6%
İmalat	20,0%	6,7%	40,0%	33,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	40,0%	60,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	0,0%	40,0%	60,0%
Ulaştırma ve depolama	10,0%	20,0%	0,0%	70,0%
Eğitim	40,0%	20,0%	0,0%	40,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Genel Toplam	**14,8%**	**4,3%**	**22,6%**	**58,3%**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre istihdam değişim beklentisi incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranı sırasıyla Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Eğitim ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde en yüksek düzeydedir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en yüksek sektörler ise Eğitim, Ulaştırma ve Depolama ile İmalat sektörüdür. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde yer alan işletmelerin tamamı gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Madencilik ve taş ocakçılığı	6	15,8%
İmalat	65	15,0%
İnşaat	36	13,5%
Toptan ve perakende ticaret	11	3,4%
Eğitim	4	2,8%
Ulaştırma ve depolama	3	1,2%
Genel Toplam	**125**	**6,4%**

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işletmelerde 2020 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 4,2 artacağı beklenmekte olup Tunceli ilinde ise bu oran yüzde 6,4 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

Tunceli ilinde en fazla net istihdam değişimi 65 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 15,8 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe beklenmektedir. Tunceli ilinde net istihdam azalışı beklenen sektör bulunmamaktadır.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	37	14,5%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	17	11,0%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	29	6,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	9	5,7%
Hizmet ve Satış Elemanları	17	5,2%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	5	4,9%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	12	2,7%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	-2	-25,0%
Genel Toplam	**125**	**6,4%**

Kaynak: İPA 2019

Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünlerı Çalısanları ile ilgili meslekler grubu hariç diğer tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 37 kişilik artış ile Tesıs ve Makıne Operatörlerı ve Montajcılar çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 5 kişilik artış ile Teknısyenler, Teknıkerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensuplarıdır.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Makineci (Dikiş)	Şoför (Yolcu Tasıma)
Büro Memuru (Genel)	Bahçe Bakım Elemanı(Park Bahçe ve Koruların Bakımı)
Beden İşçisi (İnşaat)	Kamyon Şoförü
İnşaat Ustası	Mobilya Montajcısı
Dağıtıcı (Posta Dağıtım Hizmetleri)	Kepçe Operatörü
Kalıpçı-Pres	
Soğuk Demirci	
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	
Satış Pazarlama Şefi	
Diğer Öğretmenler	

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Makineci (Dikiş), Büro Memuru (Genel) ve Beden İşçisi (İnşaat), olup, Şoför (Yolcu Taşıma), Bahçe Bakım Elemanı(Park Bahçe ve Koruların Bakımı) ve Kamyon ise en fazla net istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda farklılaşma olduğu görülmektedir. Geçtiğimiz yıl Elektrik Tesis İşletme Bakım İşçisi mesleği istihdam artışı beklenen meslekler içerisinde ilk sırada yer almaktadır. Tunceli ili için inşaat sektörü ile ilgili mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı

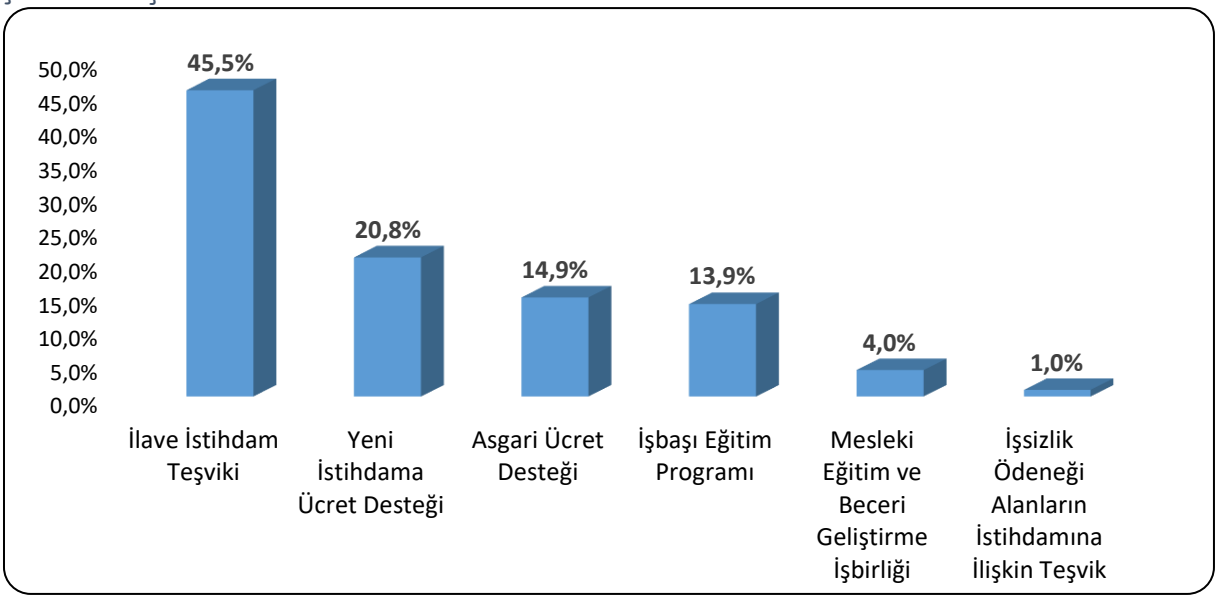

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ilinde 10+ çalışanı olan işletmelere teşviklerin istihdama olan katkısı sorulmuştur. İşverenler, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam Teşviği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdam Ücret Desteği yer almaktadır. İşverenler, İstihdama en düşük katkıyı sunan teşvikin ise İşsizlik ödeneği alanların istihdamına ilişkin teşvik olarak değerlendirmiştir.

Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 37,8'i istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam desteği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdama Ücret Desteği gelmektedir.

Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi

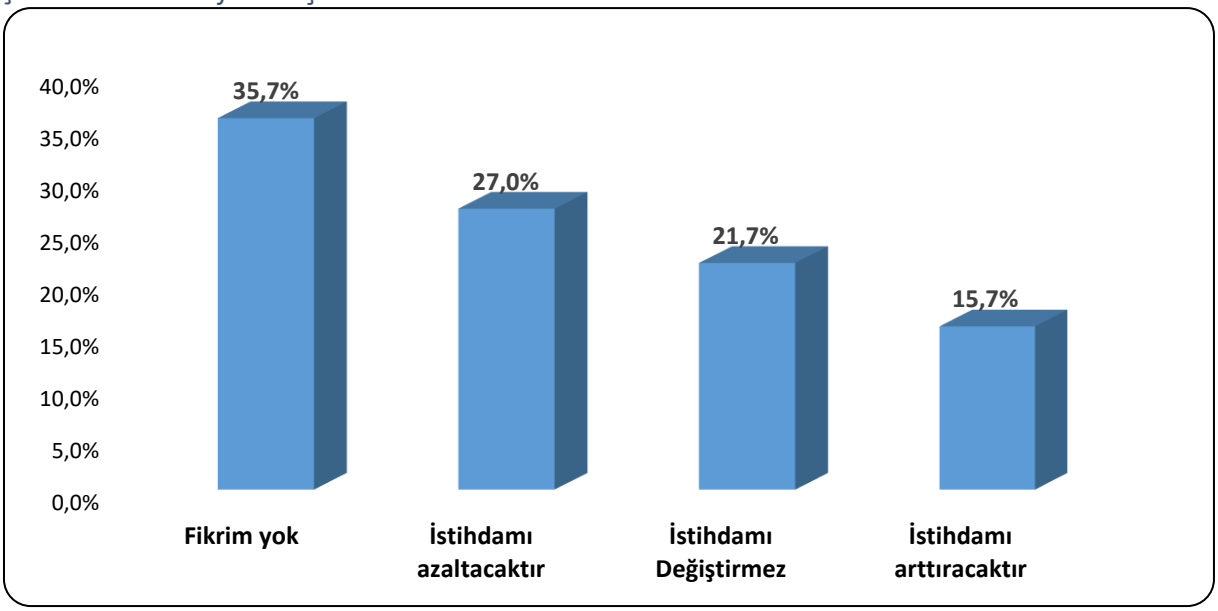

Kaynak: İPA 2019

Tunceli ilinde 10+ çalışanı olan işletmelerin teknolojik gelişmelerin istihdama etkisi konusunda görüşleri sorulmuştur. İşverenlerin yüzde 15,7'si istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 27'si ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. İşverenlerin yüzde 21,7'si teknolojik gelişmelerin istihdamı değişmeyeceği görüşündeyken, yüzde 35,7'si ise fikir beyan etmemiştir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama etkisine ilişkin beklentiler sektörler arası farklılık göstermektedir. Tunceli ilinde; İmalat, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ile İnşaat sektörlerinde ise işverenlerin teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Türkiye genelinde ise işletmelerin yüzde 31,9'u teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceğini, yüzde 22,9'u istihdamı arttıracağını ve yüzde 20'si ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir.

SONUÇ

Tunceli İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2019 yılında Tunceli ilinde gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İl genelinde 2013 yılı TÜİK verilerine göre işsizlik oranının yüzde 8,1 olduğunu görmekteyiz. TÜİK 2013 yılından günümüze il bazında değil ulusal ve bölgesel işsizlik oranı verisi yayınlamaktadır. 2018 TÜİK verilerine göre TRB1 (Malatya-Elazığ-Bingöl-Tunceli) bölgesinde işsizlik oranı yüzde 8'tir.

Tunceli ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip olduğu görülmektedir. Tunceli'da mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiye eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Tunceli ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 67,2'si erkeklerden, sadece yüzde 32,8'i kadınlardan oluşmaktadır. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör İmalat sektörüdür. Sektörler kendi içinde değerlendirildiğinde ise kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. Kadın çalışan oranı diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olan sektörler İmalat, Eğitim ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti faaliyetleri gibi işletmelerdir.

Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadınların işgücüne katılımı artmalı ve kadın istihdamı teşvik edilmelidir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının

geliştirilmesi gerekmektedir. Tunceli ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2018 yılında aktif işgücü piyasası programları mesleki eğitim kursları kapsamında 13 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 410 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2011 yılına göre bir azalış söz konusudur. Buna rağmen kursiyer sayısında artış görülmektedir. Bununla beraber kadın kursiyer sayısında artış gözlenmiştir. İŞKUR tarafından açılan kurs ve işbaşı eğitim programlarının yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların işgücü piyasasında tutunma ihtimalinin arttığı söylenebilir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları, mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte İŞKUR'un aracı rol alması amaçlanmaktadır. Yıllar itibariyle istatistikler incelendiğinde aktif işgücü programlarına ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tunceli ilinde 10+ istihdamlı işletmelerde çalışan sayılarına göre istihdamda öncü sektörler İnşaat ,Toptan ve Perakende Ticaret, İmalat sektörleridir.

Tunceli ili İşgücü Piyasası Araştırması döneminde 18 sektörde 109 açık iş tespit edilmiştir. Tunceli ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 109 kişilik açık işin yüzde 80'nine tekabül eden 88 kişilik kısmı, bu sektördeki işverenlerden gelmiştir.

Tunceli ilinde araştırma kapsamına giren 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 11,3'ünde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 15,6 olarak gerçekleşmiştir.

Tunceli ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla sayıda açık işin Tesıs ve Makıne Operatörlerı ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 43,4'tür

Açık işlerin yüzde 87,7'sinde; işverenlerin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "eğitim düzeyi önemli değil" cevabı dikkat çekicidir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri sıralamasında işverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve Bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenlerinden kaynaklandığını öncelikli olarak belirtmişlerdir. Son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen "işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,6'sı istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Tunceli ilinde işletmelerin yüzde 14,8'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,7 ve Tunceli ilinde ise yüzde 4,3 olarak gerçekleşmiştir.

Tunceli ilindeki işverenlerin yüzde 45,5'i, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam Teşviği olduğunu beyan etmişlerdir. Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 37,8'i istihdama en çok katkı sunan teşvik olarak İlave İstihdam desteğini belirtmişlerdir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama olası etkilerine işverenlere sorduğumuzda, sektörler arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Tunceli ilinde; İmalat, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ile İnşaat sektörlerinde sektörlerinde işverenlerin teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2019 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması(İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik maksadı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş- yerlerine 4.409 TL (dörtbindörtyüzdokuz Türk Lirası) İdari Para Cezası uygulanır.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. **İkinci maddeye aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

İşyerinin Yasal Unvanı :.....

E-Posta Adresi :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe : .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
1.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
1.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
1.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
1.4. İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
1.5. İşyerinizde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel var mı?		

2) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 3'e geçiniz, Hayır ise, soru 4'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

3) Yatırımla İlgili Bilgiler

3.1 Yatırımın Türü:
İlave yatırım ( )
Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs… alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( )
Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( )
İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( )

3.2.Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) …….
(artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

3.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) ……
(azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

4) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız.

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

5) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet ( ) 5.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 6.Soruya geçiniz.

5.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	**Toplam Açık İş Sayısı**	**Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi** Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	**Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz?** Kadın. 2. Erkek. Cinsiyet önemli değil.	**Açık Pozisyonunuzda Engelli Çalıştırmak İster misiniz?** 1. Evet. 2. Hayır. 3. Fark etmez.	**Talep Edilen Bilgi ve Beceriler *** Bilgisayar kullanımı Analitik Düşünebilme İletişim ve ifade yeteneği İkna kabiliyeti ve pazarlama gücü Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 6. Takım çalışması. 7. Yabancı Dil Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe Yenilikçi düşünce yeteneği. 0. Fiziki ve			**İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? **** 1. Akraba - Eş Dost 2. Gazete - İlan, vb. 3. İnternet - Sosyal Medya 4. İŞKUR. 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla. 6. Özel İstihdam Büroları.		
					1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2020 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

6) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	6.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	7.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	7. soruya geçiniz.

6.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	7.1'e geçiniz.
	Hayır →	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra **(**30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

8) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet ( ) 8.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 9.Soruya geçiniz.

8.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması. 2. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması. 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması. 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi. 5. Talep edilen ücretin yüksek olması. 6. Vardiyalı çalışma olması. 7. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması.						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

9) Gelecek 10 yıl içerisinde teknolojik gelişmelerin sektörünüzdeki istihdama yansıması nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. ( ) İstihdamı azaltacaktır. ( ) İstihdamı Değiştirmez. ( ) Fikrim yok. ( )

10) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

……...
……...

11) Genç (15-29 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik Beceri. ( )
Teorik Bilgi. ( )
Diploma/sertifika. ( )
İş Deneyimi. ( )
Referans. ( )

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet ( ) 13. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 14. Soruya geçiniz.

13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programları. ( )
Çalışanların Mesleki Eğitimi. ( )
Mesleki Eğitim Kursu. ( )
Kısa Çalışma Ödeneği. ( )
Danışmanlık ve Yönlendirme. ( )
Teşvikler. ( )
(15. Soruya Geçiniz)

14) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
İnternet sitesi kullanışlı değil. ( )
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ( )
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ( )
Daha önce aldığım hizmetlerden memnun kalmadım. ( )
İŞKUR Hizmet birimi çok uzak. ( )

15) İŞKUR'un sizi en çok hangi alanlarda desteklemesini istersiniz? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

İşe Uygun Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği. ( )
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi. ( )

16) Son 3 yılda İstihdam Seferberlikleri kapsamında sunulan Hizmetlerden haberdar mısınız?

Evet ☐ (17. Soruya Geçiniz) ☐ Hayır (18. Soruya Geçiniz)

17) Sizce sunulan teşviklerden hangisinin İstihdama katkısı en yüksek düzeyde olmuştur?

Yeni İstihdama Ücret Desteği. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına İlişkin Teşvik. ( )
İlave İstihdam Teşviki. ( )
Asgari Ücret Desteği. ( )
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği. ( )

18) İşyerinizde, çalışma iznine tabi olarak, Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Iraklı, Afgan vb.) işgücü istihdam etmek ister misiniz?

Evet ☐ ☐ Hayır

19) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapıyor musunuz?

Evet ☐ (Form tamamlanmıştır.) ☐ Hayır (20. Soruya Geçiniz)

20) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapmamanızın nedeni nedir? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği. ( )
Finansman yetersizliği. ( )
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması. ( )
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması. ( )
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması. ( )

2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.